

การสำรวจหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
ในปีการศึกษา 2513

ปริญญาพนธ์

ของ

เพ็ญจันทร์ กิริขุมแสง

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

10 มีนาคม 2515

การสำรวจจนถึงสี่ข้างอิงในหอสมุดวิทยาดิกรทั่วประเทศ

ปีการศึกษา 2513

บทกถา

၆၁၃

เค็ญเจ็ญทรี วิริชฌาเสง

เสนอขอวิทยาลัยวิชาการศึกษา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ธนาคารมหัศจรรย์

ปริญญากการศึกษามหาบัณฑิต

10 ឆ្នាំ 2515

การศึกษารั้วนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะสำรวจหนังสืออ้างอิงที่อยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยครู และศึกษาการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดในวิทยาลัยครูส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ผลของการศึกษาปรากฏว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครูบางแห่งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีหนังสืออ้างอิงไม่ครบทุกประเภท และมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ และเมื่อนำมาเทียบกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี ปรากฏว่ามีชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันน้อยมาก แต่ส่วนใหญ่ที่สอดคล้องกันนี้มีความทันสมัยเป็นส่วนมาก เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีวิธีดำเนินการคล้าย ๆ กัน การให้บริการทางค้ำนี้จัดทำไปพร้อมกับงานด้านอื่น ๆ โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการ แต่เมื่อเทียบกับงานบริการด้านอื่น ๆ ปรากฏว่ามีผู้มารับบริการในค้ำนี้น้อยมาก ห้องสมุดส่วนใหญ่จึงไม่ประสงค์หาบอยนัก หนังสือที่บรรณารักษ์ใช้ในการให้บริการตอบคำถามมากที่สุดคือพจนานุกรม รองลงไปคือสารานุกรม และหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ หนังสือที่ใช้น้อยที่สุดคือ ทำเนียบนาม ส่วนการให้บริการด้านอื่น ๆ เช่น การยืมเอกสารระหว่างห้องสมุด การแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง แนะนำหนังสือใหม่ การรวบรวมลดาตามคำขอ และการจัดทำบรรณานุกรม หรือครรชนีวารสาร บริการให้บริการเป็นเพียงส่วนน้อย และไม่สู้จะแพร่หลายนัก คำถามที่ผู้ใช้ถามมากที่สุดคือคำถามเกี่ยวกับบทเรียน

A SURVEY OF REFERENCE BOOKS IN TEACHER COLLEGES
IN THAILAND IN ACADEMIC YEAR 1970

ABSTRACT

BY

PORNJAN SIRICHONGSANG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
the College of Education
March 10, 1972

The purpose of this study is to survey reference books in the libraries of teacher Colleges in Thailand and to study reference services in those libraries.

The study shows that some Teacher Colleges' libraries do not have every type of reference books. Reference books available are very few, especially those in English. Even though the number of reference books is limited, they are mostly up to date.

Reference services in most of libraries of Teacher Colleges undergo the same kind of administration and organization. The services are offered along with other services in the libraries by the librarians. But only few people use these services when the number of the users of other services of the libraries is compared. Most of the libraries do not have any problems. Most of the reference usage is mostly dictionaries, encyclopedias and reference books in geography. Reference books which are less used are directories. Interlibrary loan, advice on how to use reference books, display of new books, the collecting of questions and answers, compiling bibliographies are requested very little and they are not well known among users. Most of reference questions are concerned with their class assignments.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

รศ. พลเอก

ประธาน

นาย วิชาญ

กรรมการ

นาย สดก

กรรมการ

10 มีนาคม 2515

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จทันเวลาได้ก็เพราะได้รับคำแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ผู้มีพระคุณดังต่อไปนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย
อาจารย์สมุล รัตตากร อาจารย์สุทัศน์ ส่องแสงจันทร์ บรรณารักษ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
25 แห่ง คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาและความอนุเคราะห์จากท่านผู้มีพระคุณทั้งที่ได้กล่าวนามมาแล้ว จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับพลังใจและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คุณณงนวล ลำชา
คุณสุวัช ตรีสง่า คุณจวงจันทร์ พาละหาญ คุณสมพร สวายนแก้ว คุณบุญส่ง ไชยมงคล
อดิสรณ์เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคน จึงขอขอบคุณไว้ในที่นี้ด้วย.

เพ็ญจันทร์ ศิริชุมแสง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนา	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
คำนินยานและกัณฑ์เฉพาะ	7
ข้อตกลงเบื้องต้น	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	9
2 หนังสืออ้างอิง	14
ความหมายของหนังสืออ้างอิง	14
หลักเกณฑ์ในการพิจารณาหนังสืออ้างอิงที่ดีทั่ว ๆ ไป	15
ประเภทของหนังสืออ้างอิง	18
พจนานุกรม	18
สารานุกรม	20
หนังสือรายปี	22
อักษรานุกรมชีวประวัติ	23
หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
คำเนียบนาม	25
หนังสือคู่มือ	25
หนังสือบรรณานุกรม	26
หนังสือกรรชนิ	28
สิ่งพิมพ์รัฐบาล	29
หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	31
3 วิธีดำเนินการ	33
1. แหล่งข้อมูล และกลุ่มประชากร	33
2. ลักษณะงานแบบสอบถาม	34
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
4. การจัดการห้กับข้อมูล	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
1. รายชื่อหนังสือที่ห้องสมุดวิทยาลัยครูควรมี	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2. จำนวนข้อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท	55
3. จำนวนข้อเรื่องหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี	69
4. ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท	87
5. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	107
5 สรุปผลการค้นคว้า อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	127
ความมุ่งหมาย	127
กลุ่มประชากร	127
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	127
การวิเคราะห์ข้อมูล	127
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	128
อภิปรายผล	131
ขอเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์	132
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	133
บรรณานุกรม	134
ภาคผนวก	138
บทกศบอ	147

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทนวนิกรรม ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	55
2 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทสารานุกรม ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	56
3 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทรายปี ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	57
4 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทอักษรานุกรม ชีวประวัติตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	58
5 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทอ้างอิงทาง ภูมิศาสตร์ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	59
6 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทคู่มือตามจำนวน ชื่อเรื่องของหนังสือ	60
7 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภททำเนียบนาม ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	61
8 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทบรรณานุกรม ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	62

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทวรรณกรรม ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	62
10 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาล ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	64
11 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทอื่น ๆ ตามจำนวน ชื่อเรื่องของหนังสือ	65
12 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงรวมทุกประเภท ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	67
13 จำนวนชื่อเรื่องของพจนานุกรมในห้องสมุดวิทยาลัยครู ที่สอดคล้อง กับพจนานุกรมที่ควรจะมี จำนวน 56 ชื่อเรื่อง	69
14 จำนวนชื่อเรื่องของสารานุกรมในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้อง กับสารานุกรมที่ควรจะมี จำนวน 30 ชื่อเรื่อง	71
15 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือรายปีในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้อง กับหนังสือรายปีที่ควรจะมี จำนวน 11 ชื่อเรื่อง	73
16 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติในห้องสมุด วิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติที่ควรจะมี จำนวน 6 ชื่อเรื่อง	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ในห้องสมุดวิทยาลัยครู ที่สอดคล้องกับหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ที่ควรจะมีจำนวน 12 ชื่อเรื่อง	76
18 จำนวนชื่อเรื่องของทำเนียบนามในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ ทำเนียบนามที่ควรจะมีจำนวน 9 ชื่อเรื่อง	78
19 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือคู่มือในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ หนังสือคู่มือที่ควรจะมีจำนวน 10 ชื่อเรื่อง	79
20 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือบรรณานุกรมในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้อง กับหนังสือบรรณานุกรมที่ควรจะมีจำนวน 11 ชื่อเรื่อง	81
21 จำนวนชื่อเรื่องของวรรณิวารสารในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ วรรณิวารสารที่ควรจะมีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง	82
22 จำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ สิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ควรจะมีจำนวน 6 ชื่อเรื่อง	83
23 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้อง กับหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ที่ควรจะมีจำนวน ? ชื่อเรื่อง	85
24 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม	87
25 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทสารานุกรม	93
26 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทรายปี	96

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทอักษรานุกรมชีวประวัติ 97
28	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทหนังสืออ้างอิงวิทยาศาสตร์ 98
29	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทหาเหียนานา 100
30	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทหนังสือ 101
31	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรม 103
32	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรม 104
33	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาล 105
34	ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ 106
35	การว่าหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและ ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 107
36	การทำสัญลักษณ์ไว้เหนือเลขเรียกหนังสือบนสันหนังสืออ้างอิงของ ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 107
37	ลักษณะของการให้บริการหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 108
38	ลักษณะของการให้บริการตอบคำถามของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 109
39	บุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการตอบคำถามของห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค 110

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
40 การให้บริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับ ครูในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วน ภูมิภาค	111
41 การให้บริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับ นักเรียนในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนภูมิภาค	112
42 จำนวนแห่งที่ให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุด ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วน ภูมิภาค	113
43 การใช้หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ในการให้บริการตอบคำถาม	114
44 จำนวนแห่งของการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในแต่ละ วันเพื่อเทียบกับงานบริการด้านอื่น ๆ ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วน ภูมิภาค	116
45 จำนวนแห่งที่ประสบปัญหาในการตอบคำถามแก่ผู้ใช้บริการของห้องสมุด วิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค	117
46 จำนวนแห่งที่การรวบรวมคำถามคำตอบที่มีผู้ถามบรรณารักษ์ของห้องสมุด วิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค	118

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
47	ประเภทของคำถามที่ผู้ถามในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและ ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค	119
48	จำนวนแห่งที่มีการยืมหนังสือ เอกสาร ระหว่างห้องสมุดวิทยาลัยครู กับสถานอื่น ๆ เพื่อใช้ในการตอบคำถาม	120
49	จำนวนแห่งที่มีการแนะนำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างในการ ค้นคว้าของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนภูมิภาค	121
50	จำนวนแห่งที่มีการแนะนำหนังสืออ้างอิงเล่มใหม่ ๆ หรือเล่มที่มีประโยชน์ ด้วยการทำป้ายโฆษณา หรือจัดกิจกรรมเป็นครั้งคราว หรือทำรายชื่อ หนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนภูมิภาค	122
51	จำนวนแห่งที่มีการจัดทำบรรณานุกรมเพื่อช่วยในการค้นคว้าวิจัยหรือทำ รายงานของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วน ภูมิภาค	123
52	จำนวนแห่งที่มีการจัดหาบรรณารักษ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ บริการของห้องสมุดของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัย ครูส่วนภูมิภาค	124
53	ความแพร่หลายของการให้บริการตอบคำถามแก่ักเรียนและครู ของ ห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	125

คำนำ

มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูง มีความรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิต ซึ่งทำหน้าที่เป็นบุคคลชั้นนำของประเทศให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีวัฒนธรรมและมีบุคลิกภาพเหมาะสม แก่การที่จะประกอบอาชีพที่ต้องอาศัยวิชาการ เพื่อพัฒนาประเทศชาติ การศึกษาเป็นแค่เพียงการ วางพื้นฐานโครงสร้างขึ้นในจิตใจของบุคคล แต่จิตใจจะเจริญงอกงาม รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ รู้จักเพิ่มพูนความรู้ รู้จักใช้ และรู้จักนำการศึกษาอันเป็นพื้นฐานที่ได้รับมาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อชีวิตของแต่ละคนได้เต็มที่ ก็ต้องอาศัยการอ่านมาก รู้เห็นมากเท่านั้น¹

การศึกษาในปัจจุบัน มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่น ๆ มา ประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น การเรียนในชั้นโดยฟังคำบรรยายจากอาจารย์ผู้สอน แต่อย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอที่จะรอบรู้ในวิทยาการด้านต่าง ๆ ซึ่งกำลังเจริญรุดหน้า ไปโดยรวดเร็วในขณะนี้ได้² จึงมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร และเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง³ สถานที่ที่ผู้เรียนจะค้นคว้าหาหนังสืออ่านได้อย่างกว้างขวางก็คือ "ห้องสมุด"

¹ อัมพร จุลานนท์ "จุดประสงค์ของการเลือกหนังสือ" วารสารห้องสมุด 6 (1) : 11 - 12 มกราคม - กุมภาพันธ์ 2505.

² สมล รัตตากร การใช้ห้องสมุด หน้า 4.

³ นวนิตย์ อินทรามะ "ห้องสมุดกับสถาบันการศึกษาชั้นสูง" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 3 (7) : 18 กุมภาพันธ์ 2512.

ทิงเกอร์¹ กล่าวว่า "ห้องสมุดเป็นหัวใจและศูนย์กลางของการศึกษาในวิทยาลัย เนื่องจาก การศึกษาในชั้นนี้จะต้องประกอบไปด้วยการอ่านและการค้นคว้ามาก ทั้งจะต้องรู้จักแปลความหมายของ ความคิดในอดีตที่ได้มีการจดบันทึกไว้ได้โดยถูกต้องอีกด้วย"

อย่างไรก็ตามยังมีสถาบันบางแห่งมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาควรจะได้เรียนจากการฟังอาจารย์ ผู้สอนเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องใช้ห้องสมุดเลย ความคิดนี้ โจซี่² ไม่เห็นด้วย เขาให้ความเห็นว่า ทั้งอาจารย์และห้องสมุดต่างก็มีความสำคัญในการศึกษาของนักศึกษาในวิทยาลัยเท่ากัน กล่าวคือ อาจารย์เป็นผู้กระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิด วิจัย เกิดความอยากรู้อยากเห็น ส่วนห้องสมุดเป็นแหล่ง ที่จัดหาหนังสือที่จะมาเสริมสร้างสติปัญญาของนักศึกษาให้แตกฉานยิ่งขึ้น

✕ ลมุล รัตตากร³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของห้องสมุดวิทยาลัยและโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ห้องสมุดเป็นที่รวมแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนและนิสิตนักศึกษาเข้ามา ค้นคว้าหาความรู้ทุกแขนงวิชาที่มีการเรียนการสอนในวิทยาลัย
2. ห้องสมุดเป็นที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือ และค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้โดยอิสระ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล
3. การมีหนังสือที่ต้องการอ่านในห้องสมุด ทำให้พอใจที่จะอ่านโดยไม่รู้จักจบสิ้นจาก เล่มหนึ่งไปสู่อีกเล่มหนึ่ง
4. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
6. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

¹Chauncey Brewster Tinker, "The Library" in On Going to College, p. 294.

²E. J. Josey, "The Role of the College Library Staff in Instruction in the Use of the Library" College and Research Libraries 23 (6) : 492 November 1962.

³ลมุล รัตตากร ล.ค. หน้า 4 - 9.

7. ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดรับรู้ในสมบัติสาธารณะ รู้จักใช้และระมัดระวังรักษาอย่างถูกต้อง

สมิท และ แบกซ์เตอร์¹ ได้กล่าวถึงหน้าที่ของห้องสมุดวิทยาลัยไว้ว่า

1. ห้องสมุดควรจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนของนิสิตและนักศึกษาให้เพียงพอ

2. ห้องสมุดควรส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรู้กว้างขวาง โดยการจัดหาหนังสือที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลปกรรม วรรณคดีและประวัติศาสตร์ เป็นต้น

3. ห้องสมุดควรมีหนังสืออ้างอิงและหนังสือที่ให้อรรถาธิบายเป็นจำนวนมากพอ เช่น พจนานุกรม สารานุกรม แผนที่ ทาเนียบนาม² (Directories) และหนังสือคู่มือ (Handbooks) เป็นต้น

วัสดุของห้องสมุดจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาด วัตถุประสงค์ และรายการต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจะกำหนดขึ้น ห้องสมุดวิทยาลัยส่วนมากมักจะมีวัสดุดังต่อไปนี้³

1. หนังสือทั่ว ๆ ไปที่สามารถยืมได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น

ก. หนังสือนวนิยาย (Fiction)

ข. หนังสือสารคดี (Non-fiction)

¹D. L. Smith and E. G. Baxter, "Introduction: Purpose and Scope of the Library," in College Library Administration, p. 9.

²ทำเนียบนาม หมายถึงรายการชื่อบุคคลหรือองค์การที่มีการจัดเรียงลำดับอย่างเป็นระเบียบ โดยมากมักเรียงตามลำดับอักษรหรือตามลำดับประเภทของเรื่อง แจกแจงรายการตำบลที่อยู่และข้อความที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อีกบ้าง

³Margaret G. Cook, The New Library Key, p. 3.

2. วารสารและหนังสือพิมพ์รายวัน (Periodicals and Newspapers) ซึ่งแบ่งออกเป็น

- ก. วารสารและหนังสือพิมพ์ฉบับที่ออกติดต่อกันเป็นรายต่อเนื่องกัน (Current issues)
- ข. วารสารและหนังสือพิมพ์ที่เย็บรวมเล่ม (Bound volumes) และหนังสือหรือหนังสือพิมพ์ที่ถ่ายยอส่วนเรียกไมโครฟิล์ม (Microfilms)

3. หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น

- ก. พจนานุกรมและสารานุกรม (Dictionaries and encyclopedias)
- ข. บรรณานุกรม (Bibliographies)
- ค. คชีนีวารสาร (Periodicals and other indexes)
- ง. นิตยสารสมพัตสร^{*(1)} และหนังสือคู่มือ (Annuals and handbooks)
- จ. อักษรานุกรมชีวประวัติ (Biographical and historical dictionaries)
- ฉ. หนังสือแผนที่และอักษรานุกรมภูมิศาสตร์ (Atlases and gazetteers)

4. จุลสาร^{*(2)} และกฤตภาค^{*(3)} (Pamphlets and Clippings)

5. สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ (Audiovisual materials)

- ก. รูปภาพและแผนที่ (Pictures and maps)

^{*(1)} นิตยสารสมพัตสร เป็นนิตยสารที่ออกปีละครั้ง เช่น รายงานประจำปี เรื่องราวขององค์การต่าง ๆ หรือหนังสือรายปีที่วิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ หรือพัฒนาการในรอบปี บางทีก็จำกัดเฉพาะเรื่อง

^{*(2)} จุลสาร หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่ประกอบด้วยกระดาษพิมพ์ 2 - 3 แผ่นติดเข้าด้วยกัน แต่ไม่ใช่วิธีเย็บ มักเก็บรวมไว้ในแฟ้ม จุลสารแต่ละฉบับมักมีข้อความสมบูรณ์ในตัวเองและมักพิมพ์เป็นชุดมีเลขลำดับจำนวนแผ่นและหน้า บางห้องสมุดอาจจำกัดจำนวนหน้าไว้ประมาณ 80 หน้า บางแห่งประมาณ 100 หน้า

^{*(3)} กฤตภาค คือบทความต่าง ๆ ที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือหนังสืออื่น ๆ รวมจัดเข้าแฟ้ม โดยมีวิธีจัดเรียงลำดับอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วเก็บไว้ในตู้จุลสาร

- ข. ภาพนิ่งและภาพเลื่อน (Slides and filmstrips)
- ก. ภาพยนตร์ (Motion pictures)
- ง. ไมโครการ์ดและไมโครฟิล์ม (Microcards and microfilms)
- จ. แผ่นเสียงและเทปบันทึกเสียง (Phonodisc and phonotapes)
- ฉ. ลูกโลก (Globes) หุ่นจำลอง (Models) และของตัวอย่าง

(Specimens)

อนึ่ง เป็นที่ยอมรับกันว่า ห้องสมุดของวิทยาลัยเป็นแหล่งส่งเสริมสติปัญญาของนิสิตนักศึกษาที่สำคัญที่สุด บริการของห้องสมุดจึงควรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิทยาลัย โดยการจัดหาหนังสือให้เพียงพอทั้งในด้านการทั่วไปและด้านวิชาเฉพาะ บริการที่จำเป็นอย่างหนึ่งที่ห้องสมุดควรจัดคือบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าหาหนังสือที่ต้องการ หรือหากตอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ก็ด้วยตนเอง¹ หนังสือที่ช่วยตอบปัญหาเป็นส่วนใหญ่ได้แก่ หนังสืออ้างอิง สิ่งที่สำคัญที่สุดของงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าก็คือ จะต้องหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยและมีจำนวนเพียงพอ นอกจากนั้นผู้ที่ทำงานในด้านนี้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงเป็นอย่างดี และสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องอีกด้วย² เนื่องจากหนังสืออ้างอิงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในด้านการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นอย่างมาก ฉะนั้นจึงควรจะได้มีการสำรวจหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการจัดหาหนังสืออ้างอิงที่ดีและมีคุณค่าเพื่อบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด พร้อมทั้งเสนอแนะรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ดีมีประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์จะได้ใช้เป็นคู่มือในการพิจารณาจัดหาหนังสืออ้างอิงที่ดีเหล่านี้เข้าไว้ในห้องสมุดต่อไป

¹จารุวรรณ สินธุโสภณ และคณะ "หนังสืออ้างอิงและบริการตอบคำถาม"
บรรณารักษศาสตร์ยุคประยุกต์ หน้า 3 - 1.

²Constance M. Winchell, Guide to Reference Books, p. VI.

ความมุ่งหมายของการกนกวรรณ

1. เพื่อศึกษาถึงจำนวนข้อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทที่มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาจำนวนข้อเรื่องของหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับรายชื่อบุคคลอ้างอิงที่ควรจะมี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครู เฉพาะที่สอดคล้องกับรายชื่อบุคคลอ้างอิงที่ควรจะมี
4. เพื่อเสนอแนะข้อเรื่องหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูควรจะมี
5. เพื่อศึกษาถึงการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ความสำคัญของการกนกวรรณ

1. จะเป็นประโยชน์แก่บรรณารักษ์ในการพิจารณาเลือกซื้อหนังสืออ้างอิงที่ยังไม่มีเข้าไว้ในห้องสมุดของตน
2. ช่วยให้บริการกับห้องสมุดวิทยาลัยครูทราบว่าหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดของตนมีความทันสมัยเพียงไร
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้าให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช่มากที่สุด

1

ขอบเขตของการค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำรวจจากห้องสมุดวิทยาลัยครู 25 แห่ง ในปีการศึกษา 2513
2. ประเภทของหนังสืออ้างอิงที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะจัดแบ่งเป็น 11 ประเภท ดังนี้¹
 - ก. สารานุกรม
 - ข. พจนานุกรม
 - ค. บรรณานุกรม
 - ง. ครรชนีวารสาร
 - จ. หนังสือรายปี
 - ฉ. หนังสือคู่มือ
 - ช. อักษรานุกรมชีวประวัติ
 - ซ. หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์
 - ฌ. ทำเนียบนาม
 - ฎ. สิ่งพิมพ์รัฐบาล
 - ฏ. หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออ้างอิง หมายถึงหนังสือที่อ่านเพื่อให้ทราบเรื่องราวตอนใดตอนหนึ่งโดยเฉพาะ เนื้อหาภายในเล่มมีการจัดเรียบเรียงอย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้สะดวกแก่การค้นเรื่องราวที่ต้องการ²
- หนังสืออ้างอิงในที่นี้หมายรวมถึงหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาไทย (ไม่นับรวมวารสาร) ที่ห้องสมุด จัดแยกไว้จากหนังสือธรรมดา และไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด

¹Louis Shores, Basic of Reference Sources, p. 18.

²Constance M. Winchell, Loc. cit.

2. วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการฝึกหัดครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง หลักสูตร 4 ปี

3. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า (Reference Services) หมายถึง บริการที่บรรณารักษ์ให้ความช่วยเหลือผู้อ่านในการใช้ห้องสมุด นับตั้งแต่การช่วยกันควาหาคำตอบ ที่ต้องการ ตลอดจนแนะนำผู้อ่านในการอ่านหนังสือและใช้หนังสือรวมทั้งวัสดุอื่น ๆ ในห้องสมุด¹

ขอตกลงเบื้องต้น

1.00 เกณฑ์การคัดเลือกหนังสืออ้างอิงที่ห้องสมุดวิทยาลัยครูควรจะมี จะพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1.10 หนังสือนั้นสอดคล้องกับหลักสูตรระดับ ป.กศ. และ ป.กศ. สูง

1.20 หนังสือนี้มีคุณลักษณะเหมาะสมเป็นหนังสืออ้างอิงตามเกณฑ์การคัดเลือกหนังสืออ้างอิงในบทที่ 2 หน้า 15 - 17

1.30 ใช้หนังสือต่อไปนี้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสืออ้างอิง

1.31 หนังสือ "Guide to Reference Books" ของ
Constance M. Winchell

1.32 หนังสือ "บรรณานุกรมมาตรฐานของห้องสมุดวิทยาลัยครู"
ของ พ.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธ์

1.33 หนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร

¹Isadore Gilbert Mudge, Guide to Reference Books, p. 1.

2.00 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิง จะพิจารณาจากปีที่พิมพ์ครั้งล่าสุด ทั้งนี้รวมทั้งหนังสือที่เคยตีพิมพ์ออกมาแล้ว และไม่ได้พิมพ์ออกใหม่อีกเลยในช่วงระยะที่ทำการศึกษา จะถือว่าปีนั้นเป็นปีที่พิมพ์ครั้งล่าสุดและทันสมัยที่สุด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

งานวิจัยเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงส่วนใหญ่มักเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ้างอิงในการตอบคำถาม ซึ่งจะกล่าวดังต่อไปนี้

เนื่องจากบรรณารักษ์ที่ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าจะต้องใช้หนังสืออ้างอิงในการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเสมอ และต้องพร้อมที่จะแนะนำให้ผู้รู้จักใช้หนังสืออ้างอิงที่มีอยู่ในห้องสมุด บรรณารักษ์บริการตอบคำถามจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักหนังสืออ้างอิงให้มากที่สุด จะต้องรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ และพยายามจัดหาหนังสืออ้างอิงให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้¹ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามควรคำนึงถึงคุณภาพของหนังสือมากกว่าในค่านปริมาณ เพราะหนังสืออ้างอิงที่มีคุณค่าในการค้นคว้า แม้จะมีจำนวนน้อย ย่อมมีประโยชน์กว่าหนังสืออ้างอิงที่มีคุณค่าน้อยแต่มีเป็นจำนวนมาก บรรณารักษ์บริการตอบคำถามจะต้องรู้ว่าในระยะเวลาอันสั้น ๆ มีการพิมพ์หนังสืออ้างอิงอะไรบ้างทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะได้จัดหาหนังสือเหล่านั้นเข้าไว้ในห้องสมุดของตน นอกจากนี้บรรณารักษ์อาจศึกษาได้จากสถิติคำถามของผู้ใช้ หรือสังเกตจากความต้องการของผู้ใช้ เพื่อจะได้จัดหาสิ่งพิมพ์และหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ให้เพียงพอ

¹David R. Watkins, "Interpreting Reference Collections," Library Journal LXXXVII (1) : 46 - 47 January, 1963.

²Mary E. Poole, "What is Reference Work," Library Journal LXXXV (8) : 1522 - 1524 April, 1960.

การวิจัยในต่างประเทศ

✓ ในปี ก.ศ. 1947 โคแนท¹ ได้รายงานผลการสำรวจการใช้หนังสือที่ห้องสมุดประชาชนเมืองดีทรอย (Detroit Public Library) เป็นเวลา 1 เดือน พบว่าห้องสมุดกลาง (Main Library) ใช้เวลาตอบคำถามแต่ละข้อประมาณ 8.4 นาที ส่วนห้องสมุดสาขาใช้เวลาตอบประมาณ 5.2 นาที ปัญหาที่ต้องใช้เวลาตอบมากกว่า 1 ชั่วโมง ที่ห้องสมุดกลางมีประมาณ 1.57 % และที่ห้องสมุดสาขามีประมาณ 0.2 % ชนิดของวัสดุที่ใช้ในการตอบปัญหามีดังนี้

ชนิดของวัสดุ	ห้องสมุดกลาง	ห้องสมุดสาขา
หนังสืออ้างอิง	32.22 %	20.20 %
หนังสือทั่วไป	18.57 %	68.78 %
วารสาร	9.55 %	4.24 %
เอกสารต่าง ๆ	9.36 %	0.65 %
จุลสาร	6.20 %	6.03 %
กฤตภาค	5.48 %	1.04 %
รูปภาพ	2.66 %	1.81 %

จะเห็นได้ว่าหนังสืออ้างอิงมีประโยชน์ในการตอบคำถามมากที่สุดในห้องสมุดกลางมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนห้องสมุดสาขาใช้หนังสืออ้างอิงในการตอบคำถามมากเป็นอันดับสอง

¹Mabel L. Conat, "Detroit Public Library Surveys Use," Library Journal 72 1569 - 1572 November, 1947.

ชอร์¹ ได้อ้างถึงผลการค้นคว้าของมิลสคอนเนอร์ ที่ได้ทำการรวบรวมปัญหา 24727 ข้อ ในห้องสมุดประชาชนเมืองฟิสต์เบอร์ก พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่ประชาชนถามมานั้นอยู่ในหมวดวิชา สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ชอร์² ยังอ้างถึงผลของการศึกษาค้นคว้าของโคโรซี อี. โคล ซึ่งได้ทำการสำรวจปัญหา 1026 ข้อ ที่ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการทราบจากห้องสมุด 13 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดประชาชน ห้องสมุด วิทยาลัย และห้องสมุดเฉพาะ ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า 69.80 % ของคำถามอยู่ในหมวด วิชาสังคมศาสตร์ ศิลปกรรม และประวัติศาสตร์ ผู้ถามปัญหาเป็นนักศึกษา 210 คำถาม นอกนั้น เป็นบุคคลที่ทำงานแล้ว

นอกจากนี้ ชอร์³ ยังได้อ้างถึงผลการศึกษาค้นคว้าของมิลสคาร์เพนเตอร์ ซึ่งได้ทำการ วิเคราะห์คำถาม 989 ข้อ ซึ่งนักเรียนชั้นประถมในห้องสมุดโรงเรียนเมืองนิวยอร์กถามมา พบว่า คำถามมากกว่าครึ่งหนึ่งตอบโดยใช้หนังสืออ้างอิง จากปัญหา 510 ข้อ ใช้หนังสือสารานุกรมตอบ คำถาม 290 ข้อ หนังสือรายปี 42 ข้อ พจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ 33 ข้อ

รอกวูดและชอร์⁴ สรุปบทความที่ลงพิมพ์ในแซทเทอร์เดย์รีวิวว่า จากการพิจารณาคำถาม ที่มีผู้ถามมาตลอดปีในห้องสมุด 8 แห่ง ปรากฏว่าปัญหาของชาวอเมริกันส่วนใหญ่มักเป็นซ้ำประจำวัน รองลงมาคือคำถามที่ถามโดยรายการทนายปัญหาในวิทยุหรือโทรทัศน์ ปัญหาในครอบครัวบุคคลและ สถานที่สำคัญ เครื่องมือที่บรรณารักษ์ใช้ในการตอบปัญหาเป็นส่วนใหญ่ คือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือรายปี หนังสือแผนที่ หนังสือครุชนิและหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติ

¹Louis Shores, Op. cit. 5 - 6.

²Ibid.

³Ibid. pp. 7 - 8.

⁴Ruth Rockwood and Louis Shores, "Research in Readers' Service," Library Trends VI (2) · 162 October, 1957.

โนลัน¹ อ้างถึงผลของการสำรวจเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง ซึ่งคณะกรรมการของแผนกบริการตอบคำถามของสมาคมห้องสมุดอเมริกาเป็นผู้จัดทำ ปรากฏว่าหนังสืออ้างอิงที่ใช้กันกว้างมากที่สุด ได้แก่ อักษรานุกรมชีวประวัติ รองลงมาคือพจนานุกรมเฉพาะวิชา สารานุกรม วรรณคดี และทำเนียบนาม

ฮอลเซน² ให้ความเห็นว่า หนังสืออ้างอิงที่มีอยู่ในห้องสมุดแต่ละแห่ง ควรเป็นหนังสืออ้างอิงเฉพาะวิชา หนังสืออ้างอิงจะมีจำนวนมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของห้องสมุด ในปี ค.ศ. 1963 ฮอลเซนได้ทำการสำรวจห้องสมุดในอเมริกา 26 แห่ง พบว่าห้องสมุดเหล่านั้นมีหนังสืออ้างอิงโดยเฉลี่ยประมาณ 1390 เล่ม (ไม่นับรวมวารสารเย็บเล่ม) อัตราส่วนโดยเฉลี่ย (ของหนังสืออ้างอิงเป็น) 8.4 % ของหนังสือทั้งหมด

J. R. S.

การวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2503 ฉวีลักษณ์ ศาตมัย³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย" โดยใช้แบบสอบถาม ถามบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดเฉพาะ และห้องสมุดประชาชน ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาใหญ่

3 ประการ คือ

1. ปัญหาในด้านการใช้ มีผู้ใช้หนังสืออ้างอิงน้อยมาก ที่ใช้มากได้แก่นักศึกษาห้องสมุดวิทยาลัย คือใช้ร้อยละ 11.16 ต่อวัน รองลงมาเป็นนักเรียนในห้องสมุดโรงเรียนกับนิสิตนักศึกษา

¹John Nolon, "Reference books We Need," Library Journal LXXVII (8) : 1542 - 1544 April, 1962.

²Humphrey A. Olsen, "Building the Book Collections," Library Trends 14 (2) : 162 October, 1965.

³ฉวีลักษณ์ ศาตมัย "การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย" วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาโท อักษรศาสตร์ 2503.

ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย และผู้ใช้ห้องสมุดในห้องสมุดเฉพาะและห้องสมุดประชาชนตามลำดับ สาเหตุที่ผู้ใช้เข้าใช้ห้องสมุดวิทยาลัยมากกว่าห้องสมุดประเภทอื่น เพราะผู้ใช้เป็นนักเรียนประจำ มีโอกาสและเวลาเข้าใช้มากกว่าห้องสมุดประเภทอื่น

ส่วนสาเหตุที่ใช้นั่งสื่ออ้างอิงน้อย เพราะผู้ใช้นั่งยังไม่รู้จักการใช้ และไม่รู้จักคุณภาพของหนังสืออ้างอิงที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้ใช้นั่งสื่ออ้างอิงส่วนใหญ่มุ่งที่จะใช้หนังสืออ้างอิงเพื่อประโยชน์เฉพาะด้านการเรียนการศึกษา แต่ไม่ได้มุ่งหวังที่จะนำความรู้จากหนังสืออ้างอิงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ปัญหาในด้านการจัดหา หนังสืออ้างอิงเท่าที่มีปรากฏในห้องสมุดนั้น บางประเภทจะมีน้อย เช่น วรรณกรรมและบรรณานุกรม เป็นต้น บรรณารักษ์ไม่สามารถจะจัดหาหนังสืออ้างอิงประเภทนี้เพิ่มเติมได้ เพราะหนังสือประเภทนี้มีจำนวนจำกัด ส่วนใหญ่ห้องสมุดได้รับแจกมากกว่าซื้อ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจของห้องสมุดอาจจะไม่เพียงพอ ทำให้มีโอกาสจัดซื้อน้อยมากหรือไม่ก็เป็นเพราะหนังสืออ้างอิงประเภทนั้น ๆ ไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด

3. ปัญหาในด้านหนังสือ ผู้ใช้หนังสืออ้างอิงส่วนมากจะใช้หนังสือประเภทสารานุกรมและพจนานุกรมเป็นส่วนใหญ่ ประเทศไทยหาพจนานุกรมกันมากแต่หาสารานุกรมน้อย แม้แต่หนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรมและวรรณกรรมก็มีการจัดทำและรวบรวมไว้น้อย ทำให้เกิดความร่ำรวยในวรรณกรรมและนิตยสารต่าง ๆ ไม่สะดวก นอกจากนั้นหนังสืออ้างอิงของไทยยังมีไม่ครบทุกสาขาวิชา ทำให้ผู้ใช้มีโอกาสรู้จักหนังสือที่จะนำมาประกอบการค้นคว้าน้อย และนอกจากนี้บรรณารักษ์ยังขาดความรู้ในการเลือกหนังสืออีกด้วย

บทที่ 2
หนังสืออ้างอิง

ความหมายของ "หนังสืออ้างอิง"

หนังสืออ้างอิงมีความสำคัญต่อผู้ใช้ของสมุดมาก เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นคว้าหาเรื่องราวหรือความรู้ที่ต้องการทราบในบางสิ่งบางอย่างได้เป็นอย่างดีและรวดเร็ว คำว่า "หนังสืออ้างอิง" ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายความหมายดังนี้

สุทธิลักษณ์ อัมพวัน¹ ได้ให้คำจำกัดความหนังสืออ้างอิงว่า "หนังสืออ้างอิง คือ หนังสือที่ใช้สำหรับอ่านประกอบหรืออ้างอิงเรื่องราวเพียงบางตอนในเล่มเท่านั้น มิใช่หนังสือที่ต้องอ่านกันทั้งเล่ม"

วินเชลล์² ได้ให้ความหมายของหนังสืออ้างอิงซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ หนังสืออ้างอิงเป็นหนังสือที่อ่านเพื่อให้ทราบเรื่องราวตอนใดตอนหนึ่งโดยเฉพาะโดยไม่จำเป็นต้องอ่านกันทั้งเล่ม และมีการจัดเรียงเป็นแบบโดยเฉพาะเพื่อให้สะดวกในการค้นคว้าเนื้อหาวิชาที่ต้องการ

ซีอร์³ ให้คำจำกัดความของหนังสืออ้างอิงพอสรุปได้ว่า หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่เสนอเรื่องราวและข้อเท็จจริงแก่ผู้ที่ต้องการค้นคว้าเรื่องที่ต้องการทราบ มีการจัดเรียงรายการต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระเบียบและสะดวกต่อการใช้ หนังสือประเภทนี้จึงเป็นหนังสือที่อนุญาตให้ใช้ค้นคว้าภายในห้องสมุดเท่านั้น ไม่นิยมให้ยืมหรือนำออกนอกห้องสมุด

จากข้อความข้างที่กล่าวแล้วก็พอจะสรุปได้ว่า "หนังสืออ้างอิง" หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษา หรือเพื่อหาคำตอบในบางเรื่องบางคำเท่านั้น หนังสือประเภทนี้จะมีการจัดเรียงไว้อย่างเป็นระเบียบ เพื่อสะดวกในการค้นหาได้ง่ายและรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้อง

¹สุทธิลักษณ์ อัมพวัน ศ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หน้า 68.

²Constance M. Winchell, loc. cit.

³Louis Shores, Basic Reference Books, pp. 5 - 6.

อ่านกันทั้งเล่ม เนื่องจากหนังสือประเภทนี้มีการจัดทำอย่างประณีต ต้องลงทุนทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย จึงเป็นหนังสือที่มีราคาแพงกว่าหนังสือประเภทอื่น และมักมีขนาดต่าง ๆ กัน เช่น Webster's New International Dictionary of the English Language ซึ่งเป็นหนังสือพจนานุกรมที่มีความละเอียดมาก มีขนาดใหญ่ หรือบางทีอาจเป็นเนื้อเรื่องที่มีความยาวมาก ต้องแบ่งเป็นหลายเล่มในหนึ่งชุด เช่น Encyclopedia Britannica หรือบางทีก็มีรูปเล่มเหมือนกัน เป็นเรื่องแนวเดียวกัน พิมพ์ออกเป็นประจำทุกปี เช่น World Almanac and Book of Facts เป็นต้น ดังนั้นห้องสมุดจึงมักจัดหนังสือประเภทนี้แยกจากหนังสือธรรมดาโดยทำเครื่องหมายเป็นพิเศษ คือ ถ้าเป็นหนังสือภาษาไทย มักใช้ "อ" ซึ่งย่อมาจากคำว่า "อุเทศ" หรือ "อ้างอิง" ถ้าเป็นหนังสือภาษาอังกฤษมักจะใช้อักษร "R" หรือ "Ref" ซึ่งย่อมาจากคำว่า "Reference" เขียนไว้เหนือเลขเรียกหนังสือ (Call Number) เล็กน้อย¹

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาหนังสืออ้างอิงที่ควรซื้อ ๆ ไป

ในการเลือกหนังสืออ้างอิงเข้าห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์ควรพิจารณาดังนี้

1. ผู้แต่งหรือผู้แปลหรือผู้รวบรวม จะต้องมีความรู้ในเรื่องที่เขียนหรือรวบรวมเป็นอย่างดี มีวุฒิหรือการศึกษาเหมาะสมกับการเขียนเรื่อง มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียนนั้น และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในบรรดาผู้เชี่ยวชาญในวิชานั้นว่าถูกต้องเป็นที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ควรจะบอกที่มาของเนื้อหาความในหนังสือนั้นด้วย² สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องพิจารณาคือ ผู้จัดพิมพ์สำนักพิมพ์ โดยพิจารณาถึงผลงานในการจัดพิมพ์หนังสืออื่น ๆ ว่ามีความประณีตในการจัดพิมพ์มากน้อยเพียงใด³

¹ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ลีชะวิธ บรรณารักษศาสตร์ หน้า 208.

²สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์ ล.ค. หน้า 70.

³จารุวรรณ สินธุโสภณ และคนอื่น ๆ ล.ค. หน้า 3 - 7.

2. ขอบเขตของหนังสือ (Scope) การพิจารณาในเรื่องขอบเขตของหนังสือ จะต้องพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ความทันสมัยของเรื่อง¹ หนังสืออ้างอิงที่ดีควรบอกให้ผู้ใช้ทราบว่า มีขอบเขตสำหรับการค้นคว้าเรื่องราวชนิดใดบ้าง เช่น หนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ควรจะบอกไว้ว่ามีแขนงใด เพื่อให้ผู้ใช้จะได้ทราบรายละเอียด ทำให้สะดวกในการค้นคว้า²

3. วิธีเสนอเรื่อง (Treatment) การเสนอเรื่องควรจะตรงตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ และควรเป็นลำดับต่อเนื่องกันไป เนื้อหาวิชาที่เขียนควรจะถูกต้องแม่นยำ ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ของโลก และต้องพิจารณาด้วยว่าผู้เขียนมีแนวและความคิดที่จะเสนอเรื่องให้กับบุคคลทั่วไป หรือเฉพาะนักศึกษาและนักค้นคว้าวิจัยเท่านั้น³

4. วิธีเรียบเรียง (Arrangement) การจัดเรียบเรียงเนื้อความในเล่มควรจะเรียบเรียงให้ใช้ได้ง่าย เช่น เรียงตามลำดับก่อนหลังที่เหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้น (Chronological arrangement) หรืออาจจะเรียงตามหมวดหมู่ (Classified arrangement) ซึ่งมักเป็นหนังสือประเภทบรรณานุกรม หรืออาจเรียงตามลำดับตัวอักษร (Alphabetical arrangement)⁴ นอกจากนี้ต้องพิจารณาว่าหัวข้อที่เรียบเรียงนั้นกว้างหรือแคบเพียงไร เรียบเรียงไว้อย่างสม่ำเสมอตลอดเล่มหรือไม่⁵ ทำเรื่องช่วยกัน เพื่อให้ความสะดวกด้วยหรือไม่ เช่น

¹Louis Shores, Basic of Reference Sources, p. 18.

²สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ ล.ก. หน้า 70 - 71.

³Louis Shores, op. cit., p. 19.

⁴ลมูล รัตตากร ล.ก. หน้า 119 - 122.

⁵Louis Shores, loc. cit.

- ส่วนโยง^{*(1)} (Cross reference)
- ครรชน^{*(2)} (Index)

และมีคำอธิบายวิธีใช้ไว้ด้วยหรือไม่³

5. ลักษณะรูปแบบ (Format) ควรจะพิจารณาลักษณะภายนอกของหนังสือ นับตั้งแต่ความหนา ความคงทนของการเย็บ การเข้าปก คุณภาพของกระดาษ การวางรูปหน้า ขนาดของตัวหนังสือ ความชัดเจนของตัวพิมพ์ตลอดจนถึงที่ช่วยให้หนังสือเข้าใจง่ายขึ้น เช่น ตัวเลขต่าง ๆ ตาราง แผนภูมิ และแผนที่ ภาพประกอบ ภาพต่าง ๆ เหล่านี้ควรจะชัดเจน⁴

6. บรรณานุกรม (Bibliographies) หนังสืออ้างอิงที่ดีควรมีบรรณานุกรม ซึ่งเป็นรายชื่อหนังสือที่ผู้แต่งใช้ประกอบการเรียบเรียงเรื่องนั้น ๆ นอกจากนั้นยังใช้เป็นคู่มือแนะนำผู้อ่านที่สนใจไปหาความรู้เพิ่มเติมได้จากรายชื่อหนังสือที่แจ้งไว้⁵

หนังสืออ้างอิงแต่ละเล่มจะมีลักษณะพิเศษแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหนังสือนั้น ๆ ซึ่งบรรณารักษ์อาจพิจารณาเลือกได้จากหลักเกณฑ์ดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนั้นยังมีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งที่เห็นเด่นชัดก็คือ บทความที่เขียนลงในหนังสืออ้างอิงนั้นผู้เขียนได้ลงชื่อกำกับไว้ด้วยหรือไม่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าถ้าเล่มใดไม่มีชื่อผู้เขียนรับรองไว้จะไม่ใช่ว่าหนังสืออ้างอิงที่ดี แต่หมายถึงว่า ถ้าเล่มใดมีผู้เขียนลงชื่อรับรองเล่มนั้นก็จะมีความเด่นเป็นพิเศษ

* (1) ส่วนโยง คือ การแนะนำให้ดูข้อความจากเรื่องหนึ่งไปยังอีกเรื่องหนึ่ง

* (2) ครรชน คือ บัญชีเรื่องย่อ บัญชีชื่อ ฯลฯ ที่พิมพ์ไว้ท้ายหนังสือ ระบุหน้าหนังสือที่มีเรื่องนั้น ๆ หรือชื่อนั้น ๆ อยู่

³ จารุวรรณ สันธุโสภณ และคนอื่น ๆ ล.ก. หน้า 3 - 8.

⁴ ลมูล รัตตากร ล.ก. หน้า 109.

⁵ "Reference Books - Keys to Knowledge," in Compton's Pictured Encyclopedia, Vol. 12, p. 123.

ประเภทของหนังสืออ้างอิง

ชอร์¹ แบ่งหนังสืออ้างอิงออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. พจนานุกรม (Dictionaries)
2. สารานุกรม (Encyclopedias)
3. หนังสือรายปี (Yearbooks)
4. อักษรานุกรมชีวประวัติ (Biographical Dictionaries)
5. หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ (Geographical Dictionaries)
6. ทำเนียบนาม (Directories)
7. หนังสือคู่มือ (Handbooks and Manuals)
8. หนังสือบรรณานุกรม (Bibliographies)
9. หนังสือครุชนิ (Indexes)
10. สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government Publications)
11. หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ (Other Reference Books)

พจนานุกรม (Dictionaries)

พจนานุกรม คือหนังสือที่รวบรวมคำ ให้ความหมายของคำ ตลอดจนอธิบายวิธีใช้คำนั้น ๆ จัดเรียงตามลำดับตัวอักษร² พจนานุกรมจะให้ความรู้เกี่ยวกับการสะกดตัวที่ถูกต้อง วิธีอ่านออกเสียง ชนิดของคำ การใช้คำ คำพ้อง คำตรงข้าม คำที่ออกเสียงเหมือนกัน คำย่อ สัญลักษณ์ และเครื่องหมาย คำแสลง ภาษากัน และประวัติที่มาของคำ³

¹Louis Shores, op. cit., p. 18.

²"Dictionary" in Collier's Encyclopedia, p. 193.

³Louis Shores, op. cit., pp. 23 - 24.

พจนานุกรมแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท คือ¹

1. พจนานุกรมภาษาอังกฤษ (English language dictionaries)
2. พจนานุกรมภาษาอังกฤษอื่น ๆ (Supplementary English language sources)
3. พจนานุกรมภาษาต่างประเทศ (Foreign language dictionaries)
4. พจนานุกรมเฉพาะวิชา (Subject dictionaries)

พจนานุกรมภาษาอังกฤษ (English language dictionaries) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

พจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ (Unabridged dictionaries) หมายถึง พจนานุกรมขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนคำมาก บอกที่มาของคำ คำอ่าน คำแปล และความหมายของคำอย่างละเอียด มีตัวอย่างประโยคแสดงการใช้คำที่มีความหมายต่างกัน คำที่เลิกใช้แล้วก็มารวมไว้ด้วย พจนานุกรมชนิดนี้ได้แก่ Webster's New International Dictionary และ Funk and Wagnalls New Standard Dictionary เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับย่อ (Abridged dictionaries) หมายถึงพจนานุกรมที่มีขนาดเล็กกว่าพจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ จำนวนคำมีน้อยกว่า ส่วนมากเป็นคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน บอกเฉพาะคำอ่าน คำแปล และความหมายของคำเท่าที่ใช้ได้อย่างกว้างขวางเท่านั้น พจนานุกรมฉบับย่อยังแบ่งเป็นหลายระดับตามความรู้ของผู้ใช้ เช่น ระดับวิทยาลัย ได้แก่ American College Dictionary และ Webster's New Collegiate Dictionary เป็นต้น

ระดับมัธยมปลาย ได้แก่ Thorndike - Century Senior Dictionary และ Webster's Students Dictionary

ระดับมัธยมต้น ได้แก่ Thorndike - Century Junior Dictionary และ Funk and Wagnalls Standard Junior Dictionary เป็นต้น

¹Ibid., pp. 39 - 53.

ส่วนระดับประถมได้แก่ The Golden Dictionary และ
The Picture Dictionary for Children เป็นต้น

พจนานุกรมภาษาอังกฤษอื่น ๆ (Supplementary English Language Sources)
คือ พจนานุกรมที่มีเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เกี่ยวกับวิธีใช้คำ ภาษาแสลงและภาษาถิ่น วิธีการ
ออกเสียง คำเหมือนหรือคำตรงกันข้าม ฯลฯ พจนานุกรมประเภทนี้ได้แก่ A Dictionary of
Modern English Usage, A Dictionary of Slang and Unconventional English
และ Handbook of Pronunciation เป็นต้น

พจนานุกรมภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Dictionaries) แบ่งเป็น
2 ประเภท คือ

พจนานุกรมสองภาษา (Bilingual Dictionaries) เป็นพจนานุกรมที่มี
สองภาษาอยู่ในเล่มเดียวกัน เช่น ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ - ภาษาไทย
ภาษาไทย - ภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

พจนานุกรมหลายภาษา (Polylingual Dictionaries) เป็นพจนานุกรม
ที่มีตั้งแต่สองภาษาขึ้นไป เช่น ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ - ภาษาฝรั่งเศส

พจนานุกรมเฉพาะวิชา (Subject Dictionaries) ได้แก่พจนานุกรมที่
รวบรวมศัพท์เฉพาะหมวดวิชานั้น ๆ เช่น ศัพท์ทางการศึกษา ศัพท์วิทยาศาสตร์ ตัวอย่างเช่น
Dictionary of Education เป็นต้น

สารานุกรม (Encyclopedias)

สารานุกรมเป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ในทุกสาขาวิชา อาจจัดเรียงตามลำดับอักษร
หรือจัดแบ่งออกเป็นหมวดหมู่วิชา¹ หนังสือสารานุกรมจะให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ
ไว้อย่างละเอียด เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ ตลอดจนความรู้ทั่วไป²

¹แมนมาส ขวลิต และ สิริินทร์ ชวงโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ หน้า 698.

²A. D. Robert, Introduction to Reference Books, p. 19.

สารานุกรมแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ¹

1. สารานุกรมทั่วไป (General Encyclopedias)
2. สารานุกรมเฉพาะวิชา (Subject Encyclopedias)

สารานุกรมทั่วไป ยังแบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

1. สารานุกรมสำหรับผู้ใหญ่ (Comprehensive Adult Encyclopedias) เป็นสารานุกรมที่จัดทำขึ้นสำหรับนักค้นคว้าโดยตรง คำศัพท์ค่อนข้างยาก บทความยาวและละเอียด มีภาพประกอบด้วย หจก.สารานุกรมชนิดนี้ได้แก่ Encyclopedia Americana และ Encyclopedia Britannica เป็นต้น
2. สารานุกรมเล่มเดียวจบ (Adult One-Volume Encyclopedias) เป็นสารานุกรมที่บรรจุเนื้อหาความภายในเล่มเดียวจบ บทความจะสั้น ไม่มีรูปภาพ สารานุกรมประเภทนี้ได้แก่ Columbia Encyclopedia แต่ปัจจุบันสารานุกรมชนิดนี้ไม่ค่อยภายในเล่มเดียว แต่แบ่งเป็น 5 เล่มจบ
3. สารานุกรมสำหรับโรงเรียน (School - Alphabetical and Classified) เป็นสารานุกรมที่มีลักษณะแตกต่างจากสารานุกรมสำหรับผู้ใหญ่ บทความแต่ละเรื่อง ที่เลือกแล้วจะอยู่ในความสนใจของเด็ก ภาษาที่ใช้เขียนก็อ่านง่าย มีภาพประกอบมากทั้งภาพสีและภาพขาวดำ สารานุกรมชนิดนี้เหมาะกับเด็กทั่วไป เด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่โดยทั่วไปที่ต้องการศึกษาหาความรู้อย่างไม่ละเอียดนัก สารานุกรมประเภทนี้ได้แก่ Compton's Pictured Encyclopedia และ World Book Encyclopedia
4. สารานุกรมภาษาต่างประเทศ (Foreign Encyclopedias) หมายถึง สารานุกรมภาษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ เป็นสารานุกรมที่มีประโยชน์สำหรับนักศึกษาและนักค้นคว้าทั่วไป โดยเฉพาะประเทศที่เป็นเจ้าของภาษานั้น เช่น Larousse du xx^e siecle en six volumes

¹Louis Shores, op. cit., pp. 69 - 86.

สารานุกรมเฉพาะวิชา หมายถึง สารานุกรมที่ให้ความรู้ในแขนงวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น Encyclopedia of Educational Research และ Van Nostrand's Scientific Encyclopedia เป็นต้น

หนังสือรายปีหรือหนังสือประจำปี (Yearbooks)

หนังสือรายปีหรือหนังสือประจำปี คือ หนังสือที่รวบรวมข่าวเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในรอบปีหนึ่ง รวบรวมสิ่งที่น่ารู้เขียนเป็นประมวลเรื่องหรือทำเป็นสถิติต่าง ๆ บางเล่มก็มีทั้งประมวลเรื่องและภาคสถิติ¹ หนังสือรายปีช่วยตอบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในรอบปี รายงานกิจการสรุปผลงานหัวข้อข่าวสำคัญในหนังสือพิมพ์ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเลขสถิติ²

ชอร์³ แบ่งหนังสือประจำปีออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. หนังสือรายปีที่เพิ่มภาคผนวกของสารานุกรม (Encyclopedia Supplements) คือฉบับเพิ่มเติมของสารานุกรมต่าง ๆ เนื่องจากมีเรื่องราวต่าง ๆ เกิดขึ้นใหม่อยู่เสมอ สารานุกรมที่สำคัญต่าง ๆ มักพิมพ์ฉบับสำหรับปีหนึ่ง ๆ ออกมาทุกปี เพื่อให้สารานุกรมฉบับนั้นทันสมัย เช่น

Britannica Book of the Year

2. หนังสือรายปีที่รวมเรื่องราวอื่น ๆ ด้วย หรือสมพัทธ์ (Almanacs) เป็นหนังสือรายปีที่ออกเป็นประจำทุกปี มีเรื่องราวย่อ ๆ และสถิติโดยละเอียดเกี่ยวกับรัฐบาล การคลัง การเกษตร พาณิชยกรรม และเรื่องราวทุกชนิดที่เป็นข่าวที่คนทั่วไปสนใจใคร่จะทราบในรอบปี มีรายชื่อ ตัวประวัติย่อ ๆ ของบุคคลสำคัญในรอบปี ข่าวประจำวันที่ย่อรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ยังมีบันทึกย่อ ๆ ประมวลเหตุการณ์สำคัญของโลกตั้งแต่เริ่มประวัติศาสตร์ ฯลฯ หนังสือประเภทนี้ได้แก่ The World Almanac and Book of Facts

¹ แม้นมาส ชวลิต และ สิริินทร์ ช่างโซติ ด.ก. หน้า 709.

² Louis Shores, op. cit., p. 88.

³ Ibid., pp. 90 - 95.

3. หนังสือรายปีเชิงประวัติ (Historical Year Books) คือ บันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เขียนเป็นคำบรรยาย ไม่มีสถิติแสดง

4. หนังสือสถิติรายปี (Statistical Year Book) คือ ตัวเลขแสดงสถิติต่าง ๆ ประจำปี ซึ่งมีหลายเรื่องในเล่มเดียวกัน

หนังสือประจำปีทั้ง 4 ประเภทนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก ต่อมามักจะรวมบันทึกเหตุการณ์และสถิติต่าง ๆ ไว้ในเล่มเดียวกัน

นอกจากนี้ยังมีหนังสือแสดงสถิติประจำปีเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น สถิติการศึกษาประจำปี รายงานกิจการของหน่วยงานต่าง ๆ ประจำปี และยังมีหนังสือประจำปีที่บอกเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมกัน สถิติต่าง ๆ ที่เกิดในประเทศหนึ่งก็ใช้ชื่อความประเศนั้น เช่น China Yearbook ซึ่งก็จัดเป็นหนังสือประจำปีเหมือนกัน

หนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติ (Biographical Dictionaries)

เป็นหนังสือสำหรับค้นหาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ เช่น วัน เดือน ปีเกิด ป่วย (ถ้าไม่มีชีวิตแล้ว) ประวัติการศึกษา ปริญญาที่ได้รับ ชื่อภรรยาและบุตร งานสำคัญที่เคยทำ ตำแหน่งปัจจุบัน และตำบลที่อยู่¹

ชอร์² แบ่งอักษรานุกรมชีวประวัติออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. อักษรานุกรมชีวประวัติของบุคคลสำคัญทั่วโลก (Universal Biographical Dictionaries)

2. อักษรานุกรมชีวประวัติของบุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว (Retrospective Biographical Dictionaries)

3. อักษรานุกรมชีวประวัติของบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ (Current Biographical Dictionaries)

¹ แมมมาส ชาลิต และ สิรินทร์ ช่างโชติ อ.ก. หน้า 704.

² Louis Shores, op. cit., p. 99.

อักขรานุกรมชีวประวัติของบุคคลสำคัญทั่วโลก เป็นหนังสือที่รวบรวมรายชื่อบุคคลสำคัญ ทั่วโลก ทั้งที่ล่วงลับไปแล้วและยังมีชีวิตอยู่ เช่น Webster's Biographical Dictionary

อักขรานุกรมชีวประวัติของบุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นหนังสือที่รวบรวมเรื่องราวของบุคคลที่ล่วงลับไปแล้วทั้งสิ้น ไม่มีบุคคลที่มีชีวิตอยู่เลย เช่น Dictionary of National Biography อักขรานุกรมชีวประวัติประเภทนี้ยังแบ่งย่อยเป็นชีวประวัติของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือชาติใดชาติหนึ่งก็ได้ หรืออาจเป็นชีวประวัติของบุคคลผู้มีอาชีพอย่างเดียวกัน เช่น นักการศึกษา นักดนตรี เป็นต้น

อักขรานุกรมชีวประวัติของบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ เป็นหนังสือที่รวบรวมชีวประวัติของบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ในระบายนั้น ๆ เช่น Current Biography

หนังสืออ้างอิงเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ (Geographical Sources)

หนังสือที่ช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในทางภูมิศาสตร์ อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ¹

1. อักขรานุกรมภูมิศาสตร์ (Gazetteers) เป็นหนังสือที่รวบรวมและอธิบายถึงสถานที่สำคัญทางภูมิศาสตร์อย่างสั้น ๆ เรียงตามลำดับตัวอักษรเช่นเดียวกับพจนานุกรมทั่ว ๆ ไป เหมาะสำหรับตอบปัญหาสั้น ๆ แต่เพียงว่า สถานที่สำคัญ ๆ นั้นคืออะไร อยู่ที่ไหน และบอกเรื่องราวสั้น ๆ อีกเล็กน้อยเท่านั้น เช่น Webster's Geographical Dictionary
2. หนังสือแนะนำเที่ยว (Guide Books) เป็นหนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการแนะนำเที่ยว อธิบายเนื้อหาว่ากว่าอักขรานุกรมภูมิศาสตร์ มักเน้นเฉพาะสถานที่ที่แนะนำเที่ยว ที่พัก ค่าใช้จ่าย ซึ่งเหมาะแก่ผู้ที่ประสงค์จะท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ กันว่าหาความรู้หรือแนะนำให้ผู้อื่นทราบ เช่น Baedeker Guide Books
3. หนังสือแผนที่ (Atlases) แผนที่ (Maps) และลูกโลก (Globes) หนังสือแผนที่ คือแผนที่ที่เย็บเป็นเล่มและมีครกหนึ่ห้ายเล่ม ส่วนแผนที่และลูกโลกในที่นี้จะไม่ว่าถึงเพราะห้องสมุดจักเป็นโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ต่างหากจากหนังสือ

¹ ภูมิ วิทยาการ ภูมิ. หน้า 162.

หนังสือทำเนียบนาม (Directories)

หนังสือทำเนียบนาม หมายถึงรายการชื่อบุคคลหรือองค์การที่มีการจัดเรียงลำดับอย่างเป็นระเบียบ โดยมากมักเรียงตามลำดับอักษรหรือตามลำดับประเภทของเรื่อง แจกแจงรายการค่าบดที่อยู่ ตำแหน่งหน้าที่ และข้อความอื่น ๆ อีกบ้าง¹

หนังสือทำเนียบนาม แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ²

1. หนังสือทำเนียบนามที่เป็นรายชื่อของบุคคลทั่วไป (General Directories) ให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ค่าบดที่อยู่ เรียงตามลำดับตัวอักษร รายชื่อผู้เข้าโทรศัพท์ที่จัดรวมอยู่ในหนังสือทำเนียบนามชนิดนี้ด้วย

2. หนังสือทำเนียบนามที่เป็นรายชื่อของบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ (Directories of specialists) รวบรวมรายชื่อของบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาการศึกษา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เรียงตามลำดับตัวอักษรโดยใช้ชื่อสกุลเป็นหลัก

3. หนังสือทำเนียบนามที่เป็นรายชื่อขององค์กรต่าง ๆ (Directories of Agencies) จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ องค์กร สถานที่ตั้ง รายชื่อสมาชิก เจ้าหน้าที่ พนักงาน คนงาน ความมุ่งหมาย ตลอดจนสิ่งพิมพ์ที่ออกการนั้น ๆ พิมพ์ออกเผยแพร่หรือจำหน่าย

หนังสือคู่มือ (Handbooks and Manuals)

หนังสือคู่มือ คือหนังสืออ้างอิงเล่มเล็ก ๆ หรือหนังสือประกอบตำราวิชาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอธิบายวิธีใช้ตำรานั้น³

¹ คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์ หน้า 206.

² Louis Shores, op. cit., p

³ คณะอนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ล.ก. หน้า 30.

แม่น้ำสา ขวลิค และ สิริินทร์ ชวงโชติ¹ ได้ให้ความหมายของหนังสือคู่มือว่าเป็นหนังสือรวบรวมสถิติต่าง ๆ รวมถึงที่ควรรู้ในวิชาต่าง ๆ หรือเป็นคู่มือการปฏิบัติวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น คู่มือในวิชาเคมีและฟิสิกส์ ซึ่งจะบอกสูตร กฎต่าง ๆ และตารางที่ใช้ในวิชาเคมีและฟิสิกส์

หนังสือคู่มืออาจแบ่งเป็นประเภท ๆ ได้ดังนี้

1. หนังสือคู่มือในทางวรรณคดี ใช้สำหรับค้นเรื่องราวทางวรรณคดี
2. หนังสือคู่มือในทางประวัติศาสตร์ สำหรับค้นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์
3. หนังสือคู่มือเกี่ยวกับสถิติ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถิติต่าง ๆ
4. หนังสือคู่มือเอกสารทางราชการ ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติราชการ

กฎกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ²

หนังสือบรรณานุกรม (Bibliographies)

ซอร์³ ให้ความหมายของบรรณานุกรมไว้ดังนี้ "บรรณานุกรม คือรายชื่อของบันทึกเรื่องราวแห่งอารยธรรมที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้น หรือโดยวิธีการอื่น บันทึกเรื่องราวเหล่านี้อาจเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่อเนื่องกัน รูป แผนที่ ภาพยนต์ บันทึกเสียง วัสดุพิพม์ภัณฑ์ ต้นฉบับตัวพิมพ์ และสื่อมวลชนอื่น ๆ"

¹แม่น้ำสา ขวลิค และ สิริินทร์ ชวงโชติ ด.ก. หน้า 683 – 684.

²Louis Shores, op. cit., p. 148.

³Ibid., p. 192.

สัญลักษณ์ อำพันวงศ์¹ ให้ความหมายของบรรณานุกรมไว้ว่า "บรรณานุกรม คือรายชื่อหนังสือ บทความในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งจัดทำขึ้นอย่างมีแบบแผน เพื่อช่วยให้ทราบว่า มีหนังสือใดบ้างในเรื่องนั้น ๆ หรือในยุคสมัยนั้น ๆ ซึ่งนักเขียนคนนั้นเป็นผู้แต่งหรือจัดพิมพ์ขึ้นในประเทศนั้น ๆ"

หนังสือประเภทนี้จะช่วยให้ผู้อ่านทราบรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ ว่าใครเป็นผู้เขียน หัวข้อใดที่ไหน ราคาเท่าใด มีเนื้อความเกี่ยวกับเรื่องอะไร นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยบรรณารักษ์ในการคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดอีกด้วย²

ซอร์³ แบ่งบรรณานุกรมออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. บรรณานุกรมทั่วไป (General Bibliographies)
2. บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง (Selected Bibliographies)

บรรณานุกรมทั่วไป คือรายชื่อวัสดุเพื่อการอ่านที่ไม่กำหนดเวลา สถานที่ ภาษา เรื่อง หรือชนิดของวัสดุ แต่รวบรวมขึ้นเพื่อให้ได้รายชื่อหนังสือที่สมบูรณ์ที่สุด บรรณานุกรมประเภทนี้ยังแบ่งย่อยเป็น

ก. บรรณานุกรมสากล (Universal Bibliographies) เป็นบรรณานุกรมที่จัดทำอย่างละเอียด และรวบรวมรายชื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่พิมพ์ขึ้น

ข. บรรณานุกรมเลือกคัดหรือบรรณานุกรมเพื่อการศึกษา (Eclectic or Educational Bibliographies) คือบรรณานุกรมที่ไม่จำกัดระยะเวลา สถานที่ หรือเนื้อหาวิชา แต่จำกัดความมุ่งหมายในการรวบรวมว่าทำขึ้นเพื่อสำหรับบริการผู้อ่านประเภทใด เช่น นักเรียน เด็กวัยรุ่น ผู้ใหญ่ เป็นต้น

¹สัญลักษณ์ อำพันวงศ์ "หนังสือบรรณานุกรมและวิธีรวบรวมบรรณานุกรม" วารสารห้องสมุด 4 (4) : 11 ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม, 2503.

²ดุมล รัตนากร ล.ก. หน้า 168.

³Louis Shores, op. cit., pp. 207 - 212.

บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง เป็นบรรณานุกรมที่จำกัดระยะเวลา สถานที่ เรื่อง ภาษา และ ประเทศ ซึ่งแบ่งย่อยได้ดังนี้

ก. บรรณานุกรมที่กำหนดระยะเวลา (Period Bibliographies) คือรายชื่อหนังสือที่พิมพ์โดยอยู่ในระยะเวลาที่กำหนด อาจเป็นถึงพิมพ์ในระยะปัจจุบัน หรือรายชื่อหนังสือเก่าที่พิมพ์มานานแล้วแต่ยังไม่มีพิมพ์อีก

ข. บรรณานุกรมแห่งชาติหรือบรรณานุกรมท้องถิ่น (National or Regional Bibliographies) คือรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ในประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง

ค. บรรณานุกรมเพื่อประโยชน์ในการค้า (Trade Bibliographies) คือรายชื่อหนังสือของสำนักพิมพ์ หรือร้านขายหนังสือ ที่จัดพิมพ์ให้ผู้อ่านทราบว่าหนังสืออะไรบ้างที่พิมพ์ออกจำหน่าย

ง. บรรณานุกรมที่แบ่งตามวิธีแต่ง (Form Bibliographies) คือรายชื่อหนังสือที่จำกัดชนิดของวัสดุของการอ่าน หรือหมายถึงรายชื่อที่แบ่งตามวิธีแต่ง เช่น บทละคร นวนิยาย คำประพันธ์ เป็นต้น

จ. บรรณานุกรมรายวิชา (Subject Bibliographies) คือรายชื่อหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หมวดวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีบรรณานุกรมอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะของครรชนีรวมอยู่ด้วย ก็คือ บรรณานุกรมของบรรณานุกรม ซึ่งเป็นรายชื่อของบรรณานุกรมเพื่อช่วยให้ผู้อ่านทราบว่า มีบรรณานุกรมอะไรบ้างที่จัดพิมพ์ขึ้นในแต่ละสาขาวิชา ครรชนีและสารสังเขป (Indexes and Abstracts) บัตรรายการของห้องสมุดก็จัดเป็นบรรณานุกรมด้วย

หนังสือครรชนี (Indexes)

หนังสือครรชนี ก็คือหนังสือที่ช่วยให้ทราบว่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่พิมพ์ไว้ในวารสาร และในหนังสือหลาย ๆ เล่มนั้น มีปรากฏอยู่ที่ใดบ้าง ในวารสารชื่อใด หรือสิ่งพิมพ์ใด เล่มใด

หน้าไหน¹ เป็นการทวนเวลาในการค้นคว้าหาความจากวารสารต่าง ๆ และสิ่งพิมพ์นั้น ๆ²

หนังสือบรรณานุกรม แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภท คือ³

1. บรรณานุกรมของหนังสือ (Indexes of books) หมายถึงบรรณานุกรมที่อยู่ท้ายเล่มของหนังสือ เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ต้องการค้นหาเรื่องต่าง ๆ ถ้าเป็นหนังสือชุด บรรณานุกรมก็อยู่อีกเล่มหนึ่งต่างหาก ซึ่งเป็นเล่มสุดท้ายของชุด

2. บรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องกัน (Indexes of serials) หมายถึงรายชื่อของบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ที่ออกต่อเนื่องกันไป ทำให้ทราบถึงเรื่องราวที่ตีพิมพ์ลงในวารสาร อนุสาร สิ่งพิมพ์ของรัฐบาล บอกให้ทราบว่าอยู่ในวารสารชื่อใด เล่มใด หน้าไหน

นอกจากนี้ยังมีหนังสือบรรณานุกรมของบรรณานุกรม (Indexes to indexes) ซึ่งเป็นรายชื่อของหนังสือบรรณานุกรมที่พิมพ์ในแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาและอาจารย์ทราบว่าในสาขาวิชานั้น ๆ มีบรรณานุกรมอะไรบ้างที่ช่วยค้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์

สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government publications)

เอสเตส⁴ (Estes) ได้ให้ความหมายของสิ่งพิมพ์รัฐบาลว่า สิ่งพิมพ์รัฐบาลคือวัสดุอุปกรณ์ที่รัฐจัดทำขึ้นจากรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อให้ทราบถึงประวัติการบริหารงานของรัฐบาล ตลอดจนสถิติตัวเลขต่าง ๆ ซึ่งเป็นเอกสารอ้างอิงที่เชื่อถือได้

¹แม้นมาส ขวลิต และ สิริพันธ์ ชวงโชติ ด.ก. หน้า 712.

²จารุวรรณ สินธุโสภณ และคนอื่น ๆ ด.ก. หน้า 3 - 4.

³Louis Shores, op. cit., pp. 163 - 172.

⁴David E. Estes, "Government Publications in the Classes," College and Research Libraries 2 (1) : 78 January, 1959.

เฮิร์ชเบิร์กและเมลินาต¹ (Hirshberg and Melinat) ให้คำจำกัดความว่า สิ่งพิมพ์รัฐบาลคือเอกสารที่รัฐบาลจัดพิมพ์ออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น หนังสือ จุลสาร แผนที่ จะเป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์ก็ได้ที่รัฐเป็นผู้จัดทำ หรืออยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยราชการที่มีอำนาจดำเนินการได้ตามกฎหมาย

สิ่งพิมพ์รัฐบาลให้ประโยชน์ในการค้นคว้าอ้างอิงมาก เพราะ

1. ผู้แต่ง การจัดพิมพ์ในนามของรัฐบาลพอจะเป็นเครื่องยืนยันความเชื่อถือได้ เพราะผู้เขียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และปฏิบัติงานด้านนั้นมานาน หรือเป็นผู้ที่มีความรู้ที่หน่วยราชการจ้างมาเป็นพิเศษ เพื่อปฏิบัติงานในเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ
2. ประหยักระบุกิจ เพราะสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลมักส่งไปตามห้องสมุดโดยไม่คิดมูลค่า แม้จะคิดบ้างก็เป็นมูลค่าที่ถูกลง
3. ทันต่อเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ส่วนมากเป็นผลงานของการวิจัย การค้นพบสิ่งใหม่ ๆ สถิติและรายงานต่าง ๆ ของรัฐบาลจะปรากฏอยู่ในสิ่งพิมพ์รัฐบาลก่อนสิ่งพิมพ์อื่น
4. คุณภาพ เป็นที่รู้จักในหมู่นักศึกษาว่าเชื่อถือได้
5. ความน่าอ่าน สิ่งพิมพ์รัฐบาลมักจัดพิมพ์ในรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของ

ผู้อ่าน²

บอยด์³ แบ่งสิ่งพิมพ์รัฐบาลออกเป็น 17 ประเภท คือ

1. รายงานการบริหาร (Administrative reports)
2. รายงานสถิติ (Statistical reports)

¹ Herbert S. Hirshberg and Carl H. Melinat, Subject Guide to United States Government Publications, pp. 19 - 21.

² Louis Shores, op. cit., pp. 208 - 209.

³ Ann Norris Boyd, United States Government Publications, pp. 13 - 14.

3. รายงานของคณะกรรมการต่าง ๆ (Committee or Commission reports)
4. รายงานการค้นคว้าและวิจัย (Reports of investigation)
5. ร่างกฎหมายและมติต่าง ๆ (Bills and resolutions)
6. ผลการพิจารณา (Hearings)
7. วารสารและรายงานการประชุม (Journals and preceedings)
8. กฎหมายและประมวลกฎหมาย (Law, statutes, compilations codes)
9. คำพิพากษาและความเห็นศาล (Decision and opinions)
10. ระเบียบและกฎข้อบังคับ และคู่มือต่าง ๆ (Rules, regulation and manuals)
11. ทำเนียบนามและทะเบียน (Directories and registers)
12. บรรณานุกรมและรายชื่อต่าง ๆ (Bibliographies and lists)
13. เรื่องราวและรายละเอียดต่าง ๆ (General and descriptive information)
14. วารสาร (Periodicals)
15. ข่าวที่ให้แก่หนังสือพิมพ์ (Press releases)
16. แผนที่และแผนภูมิ (Maps and charts)
17. ภาพยนต์ และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ (Films and other audio-visual materials)

หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ (Other Reference Books)

ในที่นี้ขอกล่าวถึงเฉพาะหนังสือทั่วไปที่นำมาใช้เป็นหนังสืออ้างอิงได้

(Borderline Books)

หนังสือทั่วไปที่นำมาใช้เป็นหนังสืออ้างอิงได้ (Borderline Books)

หมายถึงหนังสือทั่วไปที่ไม่มีลักษณะเป็นหนังสืออ้างอิงที่แท้จริง แต่ใช้เป็นหนังสืออ้างอิงได้ เพราะหนังสือเหล่านั้นมีคุณค่าพอที่จะใช้เป็นหลักฐานในการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง ถ้าห้องสมุดมีหนังสือประเภทนี้ 2 ชุด มักนิยมจัดไว้เป็นหนังสืออ้างอิงชุดหนึ่ง อีกชุดหนึ่งสำหรับให้ยืมได้ แต่ถ้ามีเพียงชุดเดียวก็จัดไว้เป็นหนังสืออ้างอิงเพียงอย่างเดียว บรรณารักษ์จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าหนังสือทั่วไปเหล่านั้นเหมาะที่จะจัดเป็นหนังสืออ้างอิง หรือเป็นหนังสือให้ยืมธรรมดา หนังสือประเภทนี้ได้แก่ หนังสือหายาก หนังสือวิชาการ หนังสือปริทัศน์พันธ์ เป็นต้น¹

ฉวีลักษณ์ ศาตม์² ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย" พบว่า หนังสือทั่วไปของไทยที่พอจะใช้หนังสืออ้างอิงได้แก่

1. หนังสือประชุมพงศาวดาร ซึ่งเป็นหนังสือที่รวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ของประเทศชาติ และพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของชาติ เรื่องราวในพงศาวดารนั้นจะเป็นภาค ๆ เนื้อความแต่ละภาคจบในตัวเองอย่างบริบูรณ์ หนังสือพงศาวดารให้ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี โบราณคดี ภาษาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ นอกจากนี้หนังสือเหล่านี้ยังรวมลักษณะของหนังสืออ้างอิงไว้อย่างครบถ้วน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม นามานุกรมภูมิศาสตร์ อักษรานุกรมชีวประวัติ และสิ่งพิมพ์รัฐบาล
2. หนังสือลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งเป็นแบบแผนนิยมใช้สืบต่อกันมา

¹ Margaret Hutchins, Introduction to Reference Work, pp. 97 - 98.

² ฉวีลักษณ์ ศาตม์ "การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย" วิทยานพนธ์เพื่อรับปริญญาโทอักษรศาสตร์ 2503 หน้า 219 - 227.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มประชากร

ในการดำเนินการค้นคว้าเพื่อทราบข้อเท็จจริงในการสำรวจหนังสืออ้างอิงและการบริการตอบคำถามและช่วยกันค้นคว้าในห้องสมุดสถาบันฝึกหัดครู กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ บรรณารักษ์ ในห้องสมุดวิทยาลัยครูสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2513 จำนวน 25 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. วิทยาลัยครูชนบท	จังหวัดชลบุรี
3. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	จังหวัดชลบุรี
4. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
6. วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
7. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
8. วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา	จังหวัดฉะเชิงเทรา
9. วิทยาลัยครูเชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่
10. วิทยาลัยครูเทพสตรี	จังหวัดลพบุรี
11. วิทยาลัยครูนครปฐม	จังหวัดนครปฐม
12. วิทยาลัยครูนครราชสีมา	จังหวัดนครราชสีมา
13. วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	จังหวัดนครศรีธรรมราช
14. วิทยาลัยครูนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์
15. วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
16. วิทยาลัยครูพิษณุโลก	จังหวัดพิษณุโลก

17. วิทยาลัยครูเพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี
18. วิทยาลัยครูมหาสารคาม	จังหวัดมหาสารคาม
19. วิทยาลัยครูยะลา	จังหวัดยะลา
20. วิทยาลัยครูสกลนคร	จังหวัดสกลนคร
21. วิทยาลัยครูสงขลา	จังหวัดสงขลา
22. วิทยาลัยครูอุตรธานี	จังหวัดอุตรธานี
23. วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	จังหวัดอุบลราชธานี
24. วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	จังหวัดอุตรดิตถ์
25. วิทยาลัยหมู่บ้านจอมบึง	จังหวัดราชบุรี

ลักษณะของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์หนึ่งชุด แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมี 3 แบบ
คือ

1. แบบเติมคำลงในช่องว่าง
2. กาเครื่องหมายถูกในช่องที่ต้องการเลือกตามความเป็นจริง
3. แบบปลายเปิด

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนแรก สอบถามเกี่ยวกับจำนวนหนังสืออ้างอิง ประเภทของหนังสืออ้างอิง
จำนวนหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท

ตอนสอง สอบถามเกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2514 จำนวน 25 ชุด สำหรับห้องสมุดวิทยาลัยครูในพระนครและชนบทนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปมอบให้และรับคืนด้วยตนเอง ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้ทางไปรษณีย์

สำหรับรายชื่อหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยไปจดรายชื่อหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูในพระนครและชนบทด้วยตนเอง ส่วนรายชื่อหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิกษานั้น ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์ และเพื่อนผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมให้และส่งคืนทางไปรษณีย์

การจัดกระทำกับข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาจัดกระทำดังนี้

- 1.00 ศึกษารายชื่อหนังสืออ้างอิงแต่ละแห่งแล้วคัดเลือกหนังสืออ้างอิงตามเกณฑ์การคัดเลือกในข้อตกลงเบื้องต้น หน้า 8
- 2.00 หาความถี่ของจำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงทุกประเภทในห้องสมุดวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง
- 3.00 หาความถี่ของจำนวนชื่อเรื่องหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับข้อ 1.00 แล้วคิดเพียบเปอร์เซ็นต์
- 4.00 ศึกษาหาความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อ 1.00
- 5.00 ข้อมูลที่ได้จากการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ผู้วิจัยได้นำมาหาความถี่ของคำตอบ แล้วหาร้อยละของแต่ละรายการ ในข้อที่เกี่ยวกับการจัดอันดับการใช้หนังสืออ้างอิงที่บรรณารักษ์ใช้ในการบริการตอบคำถามนั้น ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 1 กำหนดให้มีความสำคัญเท่ากับ 11

ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 2	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 10
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 3	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 9
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 4	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 8
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 5	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 7
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 6	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 6
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 7	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 5
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 8	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 4
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 9	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 3
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 10	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 2
ถ้าใช้มากเป็นอันดับ 11	กำหนดให้มีคะแนนความสำคัญเท่ากับ 1

6.00 นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเพิ่มเติมของบรรณารักษ์มาสรุป
เฉพาะประเด็นสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. รายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ห้องสมุดวิทยาลัยครูจระบี
2. จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท และรวมทุกประเภท
3. จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทที่สอดคล้องกับรายชื่อ

หนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี

4. ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทในห้องสมุดวิทยาลัยครู
5. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ผลการวิจัย

- 1.00 รายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ห้องสมุดวิทยาลัยครูจระบีมี

พจนานุกรม

พจนานุกรมทั่วไป

พจนานุกรมภาษาเดียว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ราชบัณฑิตยสถาน 2513, 1053 หน้า.

มานิต มานิตเจริญ พจนานุกรมไทย พิมพ์ครั้งที่ 4 เอกศิลปการพิมพ์ 2514, 1596 หน้า.

อภ ไชยวสุ สะกดให้ถูกต้องแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ก้าวหน้า 2505, 679 หน้า.

The Holt Basic Dictionary of American English, Holt Rinehart and
Winston, New York, 1965, 864 pp.

The Holt Intermediate Dictionary of American English, Holt Rinehart
and Winston, New York, 1969, 995 pp.

Hornby, A. S., Gatenby, A. V., and Wakefield, H., The Advanced Learner's
Dictionary of Current English, Oxford University Press, London,
1969, 1527 pp.

Thorndike - Barnhart Junior Dictionary, 6th ed., Doubleday, New York,
1969, 784 pp.

Webster's Seventh New Collegiate Dictionary, Merriam, Springfield,
Mass., 1969, 1221 pp.

Webster's New International Dictionary of the English Language, 3rd ed.
Unabridged, Merriam, Springfield, Mass., 1969, 2662 pp.

พจนานุกรม 2 ภาษา

ปลั่ง พลอยพรหม พจนานุกรมไทย - อังกฤษ แพร่พิทยา 2508, 1563 หน้า.

มานิจ รุณสาย, ม.ค. พจนานุกรมไทย - อังกฤษ อักษรเจริญทัศน์ 2504, 1133 หน้า.

พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย พิมพ์ครั้งที่ 7 เฉลิมนิจ 2506, 1504 หน้า.

นิมะ ประนอมวงศ์ และ โมทม์เม็ค อัญชลากาเระ พจนานุกรมไทย - มลายู แพร่พิทยา
2507, 491 หน้า.

สารประเสริฐ, พระ ป่าสี - สยาม อภิธาน นาคะประทีป (นามแฝง) โครงการพัฒนา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2505, 402 หน้า.

Hass, Mary R., Thai - English Student's Dictionary, Stanford University Press, California, 1959, 638 pp.

So Sethaputra, New Model English - Thai Dictionary, Library ed., So Sethaputra's Press, Samud Prakarn, Thailand, 1970, 2 v.

New Model Thai - English Dictionary, Library ed., So Sethaputra's Press, Samud Prakarn, Thailand, 1968, 2 v.

พจนานุกรม 3 ภาษา

การศาสนา, กรม พจนานุกรมบาลี - ไทย - อังกฤษ กรมการศาสนา 2505, 8 เล่ม.

วิชาการ, กรม ตั้งกฎศก - ไทย - อังกฤษ อภิธาน กรมวิชาการ 2511, 1343 หน้า.

พจนานุกรมหลายภาษา

ฉลาด บุญลอย เสรีชัย พันธรังษี และ พระมหาประยุทธ์ ปยุตโต พจนานุกรม บาลี - ตั้งกฎศก - ไทย - อังกฤษ แพร่พิทยา 2513, 2 เล่ม.

เรียบ วิจิตรพากย์, พระ พจนานุกรม 4 ภาษา ไทย - อังกฤษ - ฝรั่งเศส - เยอรมัน แพร่พิทยา 2510, 1555 หน้า.

พจนานุกรมที่ให้อรรถาธิบายเฉพาะอย่าง

พระธรรมราชาวัตร หลักภาษาไทยพยางค์ ราชบัณฑิตยสถาน และมูลนิธิเอเซีย 2502, 612 หน้า.

ล่อง มีศรีบุรี พจนานุกรมคำศัพท์สระ จงเจริญ 2504, 1395 หน้า.

สงขลา, วิทยาลัยครู พจนานุกรมภาษาดั้งเดิม ฉบับชั่วคราว วิทยาลัยครูสงขลา 2514,
ไม่ปรากฏจำนวนหน้า.

สุทธิ ภิบาลเพน พจนานุกรมคำพ้อง อักษรวัฒนา 2512, 440 หน้า.

Crabb, George, Crabb's English Synonyms, Rev. and enl., by John H. Finley, Harper, New York, 1915, 717 pp.

Jones, Daniel, Everyman's English Pronouncing Dictionary, The English Language Book Society, London, 1968, 538 pp.

Kenyon, J. S., A Pronouncing Dictionary of American English, G. & C. Merriam, Springfield, Mass., 1969, 484 pp.

Partridge, Eric Honeywood, A Dictionary of Slang and Unconventional English, 5th ed., Routledge & Paul, London, 1969, 2 v.

Roget's International Thesaurus, the Complete Book of Synonyms in American and British Usage, 3rd ed., Crowell, 1969, 1258 pp.

Webster's Dictionary of Synonyms, G. & C. Merriam, Springfield, 1969, 907 pp.

พจนานุกรมเฉพาะวิชา

จิตวิทยา

เคโซ สวานานท์ พจนานุกรมจิตวิทยา โอเคียนส์โตร 2512, 394 หน้า.

Warren, Howard C., ed., Dictionary of Psychology, Houghton Mifflin, Boston, 1969, 372 pp.

ภาษา

ปิ่น มุทกันต์ ประมวลศัพท์ภาษา โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2505, 737 หน้า.

สังคมศาสตร์

วรุตม์ สุภาพ กัมพูชาทางการเมืองทางรัฐศาสตร์ ไทยวัฒนาพานิช 2512, 102 หน้า.

ประสิทธิ์ แสนศิริ พจนานุกรมกฎหมาย โรงพิมพ์กฤษณมิตร 2504, 322 หน้า.

สังข์ พัดโนทัย ปทานุกรมศัพท์การเมือง อังกฤษ - ไทย แพร่พิทยา 2511, 851 หน้า.

Murray, Peter and Murray, Linda, A Dictionary of Social Science, Pacific Affairs Printing, Washington, D.C., 1959, 367 pp.

การศึกษา

จรรยา ปิณฑิร และคนอื่น ๆ พจนานุกรมศัพท์การศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2505, 625 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2508, 80 หน้า.

Good, Carter V., Dictionary of Education, 2nd ed., McGraw-Hill, New York, 1969, 676 pp.

เศรษฐศาสตร์

สมพร เทพสิทธิ ศัพท์เศรษฐกิจและการค้า โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 2507, 188 หน้า.

Sloan, Harold Stephenson, and Zurcher, Arnold J., A Dictionary of Economics, 4th ed. rev., Barnes & Nobles, New York, 1969, 371 pp.

วิทยาศาสตร์

กรรมการบัญญัติศัพท์, คณะ พจนานุกรมศัพท์ วิทยาศาสตร์ และศัพท์ป่าไม้ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
ราชบัณฑิตยสถาน 2509, 66 หน้า.

บุญถิ่น อัตถากร และคนอื่น ๆ นิยามกฎและสูตรฟิสิกส์และเคมี สำหรับมัธยม - เกริ่นมอญ -
ฝึกหัดครู และวิชาชุดครู โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2501, 84 หน้า

สุทิน สัมปตะกะวณิ พจนานุกรมศัพท์วิทยาศาสตร์ทั่วไป เพชรพิทยา 2497, 716 หน้า.

Dictionary of Physics and Allied Sciences, ed. by Charles J. Hyman,
F. Ungar Pub., New York, 1969,

Flood, J. E., and West, Michael, An Explaining and Pronouncing
Dictionary of Scientific and Technical Words, Longmans,
London, 1953, viii, 397 pp.

Henderson, Isabella Ferguson, A Dictionary of Scientific Terms,
8th ed., Van Nostrand, Princeton, N.J., 1963, 640 pp.

Van Nostrand's Scientific Encyclopedia, 4rd ed., Van Nostrand,
Princeton, N.J., 1969, 1839 pp.

การแพทย์

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
ราชบัณฑิตยสถาน 2508, 314 หน้า.

Dorland's Illustrated Medical Dictionary, 24rd ed. Saunders,
Philadelphia, 1969, 1598 pp.

ศิลปกรรมและการบันเทิง

มนตรี กราโมท ศัพท์ संगीต กรมศิลปากร 2507, 62 หน้า.

ศิลา วีระศรี ศิลปสงเคราะห์ พจนานุกรมศัพท์ศิลปของชาวตะวันตก ราชบัณฑิตยสถาน
2500, 198 หน้า.

Blom, Eric, Everyman's Dictionary of Music (Rev. ed.) Dent, London,
1969

Maerz, A. J., A Dictionary of Color, 2nd ed., McGraw-Hill, New York,
1950, 208 pp.

สารานุกรม

สารานุกรมทั่วไป

เชนบรอนกิจ ความรู้รอบตัวทั่วโลกฉบับก้าวหน้า เชนบรอนกิจ 2514, 1376 หน้า.

จันทร์ ศิริบุญรอด ทานทราบใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3 อุดมศึกษา 2509, 588 หน้า.

เจริญ ไชยชนะ แรกมีในโลก เรียบเรียงจาก The First Time It Happened
เชนบรอนกิจ 2514, 597 หน้า.

นราธิพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น วิทยาวรรณกรรม แพร่พิทยา 2514, 1148 หน้า.

วิทยาสารานุกรม แพร่พิทยา 2514, 840 หน้า.

สงวน อ้นคง สิ่งแรกในเมืองไทย เล่ม 1 แพร่พิทยา 2514, 397 หน้า.

สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถาน 2498, 8 เล่ม.

สุเทพ ชูเชื้อ สารานุกรมไทยฉบับก้าวหน้า แพร่พิทยา 2503, 718 หน้า.

The Book of Knowledge, The Children's Encyclopedia, Grolier, New York, 1966, 26 v. in 10 v.

Britannica Junior, prepare under the supervision of the editors of the Encyclopedia Britannica ... Encyclopedia Britannica, Chicago, 1968, 15 v.

Collier's Encyclopedia with Bibliography and Index, Crowell-Collin, New York, 1962, 26 v.

The Columbia Encyclopedia, edited by William Bridgewater and Elizabeth J. Sherwood, Columbia University Press, New York, 1969, 5 v.

Compton's Picture Encyclopedia and Fact-Index..., F. E. Compton, Chicago, 1969, 15 v.

Oxford Junior Encyclopedia, Oxford University Press, London, 1969 - 13 v.

Parker, Bertha Morris, The Golden Book Encyclopedia, Simon and Schuster, New York, 1969, 16 v.

สารานุกรมเฉพาะวิชา

การศึกษา

Educator's Encyclopedia, 2nd ed., edited by Edward W. Smith, Stanley W. Krouse and Mark M. Atkinson, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, 1966, 914 pp.

วิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม สารานุกรมวิทยาศาสตร์ อักษรเจริญทัศน์ 2508,
250 หน้า.

The Book of Popular Science, Grolier Society, New York, 1969, 10 v.

Clark, G. L., The Encyclopedia of Chemistry, Reinhold, New York,
1969, 1037 pp.

How To Do It Encyclopedia, Fawcett, New York, 1961, 16 v.

Semour, Edward Loomis Davenport, The Wise Garden Encyclopedia,
a Complete Practical and Convenient Guide to Every Detail
of Gardening, Wise, New York, 1955, 1380 pp.

ศิลปะกรรมและการบันเทิง

Menke, F. G., Encyclopedia of Sports, 4th ed., A. S. Barnes ,
New York, 1969, 1018 pp.

Myers, B. S., Encyclopedia of Painting, Crown Publishers, New York,
1969, 511 pp.

Runes, D. D., Encyclopedia of the Arts, Philosophical Library,
New York, 1946, 1054 pp.

วรรณคดี

ประพันธ์ ศรีณรงค์ และ สงวน อึ้งคง- สารานุกรมวรรณคดี ก้าวหน้า 2505, 618 หน้า.

สงวน อึ้งคง และ ประพันธ์ ศรีณรงค์- สารานุกรมวรรณคดีสากล แพรวพินทยา 2506,
712 หน้า.

Cassell's Encyclopedia of World Literature, Funk and Wagnalls,
New York, 1954, 2 v.

ประวัติศาสตร์

ประยูร สิริพันธ์ สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย เกษมสัมพันธ์การพิมพ์ 2506, 516 หน้า.

Langer, William L., ed., Encyclopedia of World History, Houghton
Mifflin, Boston, 1948.

หนังสือรายปี

ประเทศไทย พ.ศ. 2509 โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี 2509, 730 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา รายงานการศึกษา กรมสามัญศึกษา รายปี

รายงานประจำปี โรงพิมพ์การศาสนา รายปี

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ รายงานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายปี

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิสามัญ รายงานการศึกษา กรมวิสามัญ รายปี

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สมุดสถิติรายปีประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายปี

The New Information Please Almanac; planned and supervised by Dan
Golenpaul Associates Macmillan, New York, 1971.

Reader's Digest Almanac and Yearbook, The Reader's Digest Association,
New York, 1971.

The Statesman's Yearbook; Statistical and Historical Annual of the
States of the World for the Year, Macmillan, New York, 1969.

Thailand. Department of Technical and Economic Cooperation.
Thailand Facts and Figure 1970, Bangkok, 1970.

The World Almanac and Book of Facts, New York World Telegram,
 New York, 1971.

อักษรานุกรมชีวประวัติ

กุสุมา ประวัติครู 2500 - 2514.

ใครเป็นใครในประเทศไทย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2506, 2 เล่ม.

The Asia Who's Who, Pan Asia Newspaper Alliance, Hong Kong, 1957 - 1958,
 2 v.

Kunitz, Stanley Jasspon, and Haycraft, Howard, Twentieth Century Authors, a Biographical Dictionary of Modern Literature, Complete in One Volume With 1850 Biographies and 1700 Portraits, Wilson, New York, 1955, 1577 pp.

New Century Cyclopedia of Names, ed. by Clarence L. Barnhart with the assistance of William D. Halsey (and others) Appleton, New York, 1954, 3 v.

Webster's Biographical Dictionary, A Dictionary of Names Noteworthy Persons with Pronunciation and Concise Biographies, Springfield, Merriam, 1962, 1967 pp.

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์

อักษรานุกรมภูมิศาสตร์

กำรง มัชฌมณันท์ และ สอนอง กุชสมาน ภูมิศาสตร์นักศึกษา ก้าวหน้า 2501, 254 หน้า.

มณู วัลยะเพ็ชร และ วัฒนา พิณยนิติศาสตร์ พจนานุกรมภูมิศาสตร์ สมาคมสังคมนักข่าว
แห่งประเทศไทย 2512, 242 หน้า.

ราชบัณฑิตยสถาน อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถาน 2509,
4 เล่ม.

The Columbia Lippincott Gazetteer of the World, Columbia University
Press, New York, 1962, 2148 pp.

Stamp, I. Dudley, A Glossary of Geographical Terms, Wiley, 1966.

Webster's Geographical Dictionary; a Dictionary of Names of Places
with Geographical and Historical Information and Pronuncia-
tions, Merriam, Springfield, Mass., 1967, 1293 pp.

หนังสือแผนที่

ประยูทธ สีหิพันธ์ แผนที่ 71 จังหวัดรอบเมืองไทย กรุงเทพมหานคร 2503, 1116 หน้า.

ละออง ศรีสุคนธ์ แผนที่เมืองไทย 71 จังหวัด โรงพิมพ์ไทยมิตร 2499, 179 หน้า.

หนังสือแผนที่

Bartholomew, John, The Advanced Atlas of Modern Geography, new ser., 2nd ed., McGraw-Hill, New York, 1950, 108, 51 pp.

Goode's World Atlas; Physical, Political and Economic, 12th ed., by Edward B. Espenshede, Gr., Rand McNally, Chicago, 1964, 288 pp.

Oxford Economic Atlas of the World, 3rd ed., Oxford University Press, London, 1965, 286 pp.

Rand McNally Cosmopolitan World Atlas, Rand McNally, Chicago, 1964, 236 pp.

ทำเนียบนาม

การศาสนา, กรม นามานุกรมบาลี - ไทย หมวดบุคคล กรมการศาสนา 2506, 4 เล่ม.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา ทำเนียบโรงเรียนราษฎร์ในพระนครและธนบุรี
โรงพิมพ์การศาสนา 2505, 140 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา ทำเนียบกรมสามัญศึกษา ครูสภา 2503, 945 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานวางแผนการศึกษา ทำเนียบโรงเรียน โรงพิมพ์ส่งเสริม
อาชีพ 2507, 2 เล่ม.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน ทำเนียบหน่วยสถิติของประเทศไทย พ.ศ. 2509
กองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2509.

สภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน ทำเนียบนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทย สาขาวิทยาศาสตร์-
กายภาพและคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป กองประมวลและประสานงาน สำนักงาน
สภาวิจัยแห่งชาติ 2508, 55 หน้า.

สภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน ทำเนียบนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศไทย สาขาวิทยาศาสตร์
เคมี และเภสัช กองประมวลและประสานงาน สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ 2509,
124 หน้า.

ทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิสาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ
2509, 69 หน้า.

The Siam Directory, compiled by Chamni Phimphisan and Associates,
Bangkok, 1970, annual.

หนังสือคู่มือ

กลอย ทรงบัณฑิตย์ ปฏิทิน 250 ปี พ.ศ. 2304 - 2555 โรงพิมพ์ ส. ธรรมภักดิ์ 2507,
767 หน้า.

คิวอี้, เมลวิล แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยม แปลจาก Dewey Decimal Classification,
- Abridged (7th) สภาคณบดีแห่งประเทศไทย 2505, 216 หน้า.

บุญเรือง ลีมเจริญ วิจิตร กาญจนกุล และ ประเสริฐ สารทอง ประมวลหลักสูตรและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องของกระทรวงศึกษา โรงพิมพ์ประมวลศิลป์ 2499,

วิทยาศัยวิชาการึกษา คู่มือแนะแหล่งวัสดุได้เปล่าสำหรับโรงเรียน หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู 2506, 169 หน้า.

ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2513, 248 หน้า.

American Universities and Colleges, 9th ed., by Allen M. Carver,
American Council on Education, Washington, 1968, 1782 pp.

Boonsong Lekagul, Bird Guide of Thailand, The Association for
Conservation of Wildlife, 1968, 371 pp.

Dewey's Decimal Classification and Relative Index, 17th ed.,
Forest Press, New York, 1965, 2 v.

Frick, Bertha Margaret, Sears List of Subject Headings, 9th ed.,
Wilson, New York, 1969, 610 pp.

Handbook of Chemistry and Physics, 15th ed., Chemical Rubber Co.,
Cleveland, Ohio, 1964.

หนังสือบรรณานุกรม

จิระวัฒน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว. บรรณานุกรมมาตรฐานสำหรับห้องสมุดวิทยาลัยครู
โรงพิมพ์บรรหาร 2503, 92 หน้า.

แมนมาส ขวลิศ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการพัฒนาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ 2505, 2 เล่ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร บรรณานุกรมการศึกษาของประเทศไทย วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2506, 42 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง บรรณานุกรมรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
หน่วยห้องสมุดศูนย์วัสดุการศึกษา 2510, 98 หน้า.

บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับชั้นประถมและมัธยมศึกษา ศูนย์วัสดุการศึกษา
กรมวิชาการ 2511, 118 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง บรรณานุกรมหนังสือวิชาการศึกษาในห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2511, 174 หน้า.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมการฝึกหัดครู บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษ สำหรับห้องสมุด
สถานฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2513, 434 หน้า.

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย เล่ม 1 สมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย 2505, 402 หน้า.

สุพรรณิ กาญจนรัชชิต บรรณานุกรมแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ
ตั้งแต่ พ.ศ. 2440 - 2512 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2513,
132 หน้า.

เอมอร เจริญรัก รายชื่อหนังสือเกี่ยวกับวรรณกรรมไทย หอสมุดแห่งชาติ 2510, 60 หน้า.

Standard Catalog for High School Libraries, comp. by Dorothy E. Cook,
Anne T. Eaton, and Dorothy Herbert West, Wilson, New York,
1962, 1257 pp.

วรรณนิวารสาร

ไข่มุกต์ มลิณะเลข สารสังเขปและวรรณนิหนังสือประชุมพงศาวดาร หอสมุดแห่งชาติ
2510, 34 หน้า.

ลาวัญญ์ วัชรารุ และ สมพิศ ยอดเกรณี วรรณนิวารสารไทย คณะรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2510, 613 หน้า.

กริทอง สีหาพงศ์ กัณนิณยสารไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2507 - 2513,
6 เล่ม.

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ 2506,
66 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ ศุภสภา 2507, 1133 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กองเผยแพร่การศึกษา หน้าที่และผังแบ่งส่วนราชการของ
กระทรวงศึกษาธิการ กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2510,
73 หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานเบื้องต้น สำนะโนโรงเรียนและสำมะโนครู พ.ศ. 2511
สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2511.

สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย
ปีการศึกษา 2510 สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ 2511, 164 หน้า.

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักงานสถิติกลาง, สำมะโนประชากรแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2503 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ 2505, 59 หน้า.

หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ

ประสาธ คีระนันท์ เพชรพลอย โรงพิมพ์ประชาช่าง มปป., 86 หน้า.

นายกรัฐมนตรี, สำนัก คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และ
โบราณคดี ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 1 - 3 คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสาร
ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณคดี สำนักนายกรัฐมนตรี 2508,
3 เล่ม.

ราชบัณฑิตยสภา ผู้รวบรวม ศิลาจารึกวัดพระเชตุพน โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2505, 2 เล่ม

สวนะ ศุภวรรณกิจ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย โรงพิมพ์มหาดไทย 2509, 81 หน้า.

เสถียร พงษ์บุตร ไม้เทศเมืองไทย สรรพคุณของยาเทศและยาไทย เขมบรรณกิจ
2508, 596 หน้า.

หอสมุดแห่งชาติ ประชุมพงศาวดาร ก้าวหน้า 2507, 10 เล่ม.

Bartlett, John, Familiar Quotations, 14th ed., A Division of Doubleday
& Company, New York, 1955, 466 pp.

2.00 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท

ตาราง 1 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลักรที่มีหนังสือประเภทยานุกรม
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลักรที่มีพจนานุกรม	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 - 5	5	5
6 - 10	6	13
11 - 15	9	4
16 - 20	3	2
21 - 25	—	—
26 - 30	—	1
31 - 35	—	—
36 - 40	—	—
41 - 45	1	—
46 - 50	1	—

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลักร 9 แห่งมีหนังสืออ้างอิงประเภทยานุกรมภาษาไทย ประมาณ 11 - 15 ชื่อเรื่อง รองลงมาคือ 6 แห่ง มีหนังสืออ้างอิง 6 - 10 ชื่อเรื่อง และมีอยู่ 1 แห่งที่มีประมาณ 41 - 45 ชื่อเรื่อง

ส่วนหนังสือพจนานุกรมภาษาอังกฤษนั้นมีห้องสมุดวิทยาลักร 13 แห่ง มีประมาณ 6 - 10 ชื่อเรื่อง ที่สูงที่สุดมี 1 แห่ง ก็คือประมาณ 26 - 30 ชื่อเรื่อง

ตาราง 2 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทสารานุกรม
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีสารานุกรม	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 – 5	18	8
6 – 10	5	7
11 – 15	—	6
16 – 20	1	4
21 – 25	—	—

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครู 18 แห่งมีหนังสือสารานุกรมภาษาไทย ประมาณ 1 – 5 ชื่อเรื่อง รองลงมา มีห้องสมุดวิทยาลัยครู 5 แห่ง มีหนังสือสารานุกรมภาษาไทย ประมาณ 6 – 10 ชื่อเรื่อง

ห้องสมุดวิทยาลัยครู 8 แห่ง มีหนังสือสารานุกรมภาษาอังกฤษประมาณ 1 – 5 ชื่อเรื่อง รองลงมา มี 7 แห่ง มีหนังสือประมาณ 6 – 10 ชื่อเรื่อง และมีอีก 4 แห่ง มีหนังสือประมาณ 16 – 20 ชื่อเรื่อง

ตาราง 3 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทรายปีตามจำนวน
ชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือรายปี	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 — 5	10	21
6 — 10	3	3
11 — 15	4	—
16 — 20	—	—
21 — 25	1	—

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครู 10 แห่ง มีหนังสือรายปี
ภาษาไทย ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง รองลงมา มี 4 แห่งที่มีหนังสือประมาณ 11 — 15 ชื่อเรื่อง
และมีห้องสมุดวิทยาลัยครู 1 แห่ง มีหนังสือรายปี ภาษาไทย ประมาณ 21 — 25 ชื่อเรื่อง
ห้องสมุดวิทยาลัยครู 21 แห่ง มีหนังสือรายปีภาษาอังกฤษ ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง
และอีก 3 แห่ง มีหนังสือประมาณ 6 — 10 เล่ม

ตาราง 4 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทอักษรานุกรมชีวประวัติ
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติ	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 – 5	15	8
6 – 10	—	—
11 – 15	1	—
16 – 20	—	—
21 – 25	—	—
26 – 30	—	—
31 – 35	1	—

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 15 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภท
อักษรานุกรมชีวประวัติภาษาไทย ประมาณ 1 – 5 ชื่อเรื่อง ที่สูงสุดมี 1 แห่งคือ มีประมาณ
31 – 35 ชื่อเรื่อง

ส่วนภาษาอังกฤษ มีอยู่ 8 แห่งเท่านั้นที่มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ และบ้มีอยู่ประมาณ
1 – 5 ชื่อเรื่อง

ตาราง 5 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทอ้างอิงทางภูมิศาสตร์
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 - 5	20	16
6 - 10	—	4
11 - 15	1	2
16 - 20	—	—
21 - 25	1	—
26 - 30	1	—

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 20 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภท
หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ ภาษาไทย ประมาณ 1 - 5 ชื่อเรื่อง ที่สูงสุคมี 1 แห่ง ก็
มีประมาณ 16 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ ประมาณ 1 - 5 ชื่อเรื่อง ที่รองเงำไย์มี
4 แห่ง มีประมาณ 6 - 10 ชื่อเรื่อง และอีก 2 แห่งมีประมาณ 11 - 15 ชื่อเรื่อง

ตาราง 6 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทภูมิอากม
จำนวนข้อเรื่องของหนังสือ

จำนวนข้อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มี	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 - 5	12	18
6 - 10	2	2
11 - 15	3	—
16 - 20	—	1
21 - 25	—	—
26 - 30	—	—
31 - 35	1	—

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 12 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทภูมิอากภาษาไทย ประมาณ 1 - 5 ข้อเรื่อง มีอยู่ 1 แห่งที่มีประมาณ 31 - 35 ข้อเรื่อง ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงสุดเท่าที่มี

ส่วนภาษาอังกฤษ มีอยู่ 18 แห่งมีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ 1 - 5 ข้อเรื่อง อีก 2 แห่งมีประมาณ 6 - 10 ข้อเรื่อง และอีก 1 แห่งมีประมาณ 16 - 20 ข้อเรื่อง

ตาราง 7 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภททำเนียบนาม
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่ทำเนียบนาม	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 — 5	7	4
6 — 10	—	—
11 — 15	—	—
16 — 20	—	—

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 7 และ 4 แห่งมีหนังสืออ้างอิง
ประเภททำเนียบนามภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามลำดับ ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง
นอกเหนือจากนี้ไม่มีหนังสืออ้างอิง ประเภทนี้

ตาราง 8 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทบรรณานุกรมตาม
จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีบรรณานุกรม	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 — 5	11	4
6 — 10	4	—
11 — 15	—	—
16 — 20	—	—

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 11 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรมภาษาไทย ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง และอีก 4 แห่งมีประมาณ 6 — 10 ชื่อเรื่อง

ส่วนภาษาอังกฤษ มีอยู่เพียง 4 แห่งเท่านั้นที่มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ และมีอยู่ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง

ตาราง ๑ แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทวรรณกรรม
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีวรรณกรรม	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 — 5	13	—
6 — 10	1	—
11 — 15	—	—
16 — 20	—	—

จากตาราง ๑ แสดงให้เห็นว่ามีห้องสมุดวิทยาลัยครู 13 แห่งที่มีหนังสืออ้างอิง
ประเภทวรรณกรรมเฉพาะภาษาไทย ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง มีอยู่ 1 แห่ง
ที่มีประมาณ 6 — 10 ชื่อเรื่อง นอกนั้นไม่มีหนังสือประเภทนี้เลย ทั้งภาษาไทยและภาษา
อังกฤษ

ตาราง 10 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสือประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาล
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีถึงปีงบประมาณ	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 - 5	9	3
6 - 10	3	—
11 - 15	1	—
16 - 20	3	—
21 - 25	—	—
26 - 30	1	—
31 - 35	1	—
36 - 40	—	—
41 - 45	—	—
46 - 50	—	—
51 - 55	—	—
56 - 60	—	—
61 - 65	—	—
66 - 70	—	—
71 - 75	—	—
76 - 80	—	—
81 - 85	—	—
86 - 90	—	—
91 - 95	1	—
96 - 100	—	—
100 - ขึ้นไป	—	—

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลักร 9 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทสิ่งพิมพ์รัฐบาลภาษาไทย ประมาณ 1 – 5 ชื่อเรื่อง มีอยู่ 2 แห่งนี้มีประมาณ 91 – 95 ชื่อเรื่อง และมากกว่า 100 ชื่อเรื่อง

ส่วนภาษาอังกฤษ มีอยู่ 3 แห่งเท่านั้นที่มีประมาณ 1 – 5 ชื่อเรื่อง นอกเหนือจากนั้นไม่มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้เลย

ตาราง 11 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลักรที่มีหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลักรที่มีหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 – 5	10	12
6 – 10	7	2
11 – 15	2	1
16 – 20	1	2
21 – 25	—	—
26 – 30	1	1
31 – 35	—	1
36 – 40	—	—
41 – 45	—	—
46 – 50	—	1
51 – 55	—	—
56 – 60	—	—
61 – 65	—	—
66 – 70	—	—

ตาราง 11 (ต่อ)

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
71 — 75	—	—
76 — 80	—	—
81 — 85	—	—
86 — 90	1	—
91 — 95	—	—
96 — 100	—	—
100 — ขึ้นไป	2	—

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู 10 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ ภาษาไทย ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง มีอยู่ 1 แห่ง มีประมาณ 86 — 90 ชื่อเรื่อง และอีก 2 แห่ง มีเกิน 100 ชื่อเรื่อง

ส่วนภาษาอังกฤษ มีห้องสมุด 12 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้ประมาณ 1 — 5 ชื่อเรื่อง และมีอยู่ 1 แห่งที่มีประมาณ 46 — 50 ชื่อเรื่องซึ่งเป็นจำนวนที่สูงที่สุดในบรรดาห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งหมด

ตาราง 12 แสดงจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงรวมทุกประเภท
ตามจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงรวมทุกประเภท	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1 — 20	4	7
21 — 40	11	9
41 — 60	1	5
61 — 80	5	2
81 — 100	—	2
101 — 120	1	—
121 — 140	—	—
141 — 160	—	—
161 — 180	—	—
181 — 200	1	—
201 — 220	—	—
221 — 240	—	—
241 — 260	—	—
261 — 280	—	—
281 — 300	1	—
301 — 320	—	—
321 — 340	—	—
341 — 360	—	—

ตาราง 12 (ต่อ)

จำนวนข้อเรื่องของหนังสือ	จำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีหนังสืออ้างอิงรวมทุกประเภท	
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
361 – 380	—	—
381 – 400	—	—
401 – 420	—	—
421 – 440	—	—
441 – 460	—	—
480 – 500	—	—
501 ขึ้นไป	1	—

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครู 11 แห่ง มีหนังสืออ้างอิงภาษาไทย ประมาณ 21 – 40 ข้อเรื่อง ที่รองลงไปคือ ประมาณ 61 – 80 ข้อเรื่อง มีจำนวน 5 แห่ง และประมาณ 1 – 20 ข้อเรื่อง มีจำนวน 4 แห่ง มีอยู่เพียง 1 แห่งเท่านั้นที่มีเกิน 500 ข้อเรื่อง

สำหรับหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษมีอยู่ 9 แห่งมีรายชื่อหนังสือประมาณ 21 – 40 ข้อเรื่อง รองลงไปคือประมาณ 1 – 20 ข้อเรื่อง จำนวน 7 แห่ง ประมาณ 41 – 60 ข้อเรื่อง จำนวน 5 แห่ง และประมาณ 81 – 100 ข้อเรื่อง จำนวน 2 แห่ง

3.00 จำนวนข้อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทในห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่มี
ข้อเรื่องสอดคล้องกับข้อเรื่องของหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี

ตาราง 13 จำนวนข้อเรื่องของพจนานุกรมในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ
พจนานุกรมที่ควรจะมี จำนวน 56 ข้อเรื่อง

จำนวนข้อเรื่องของหนังสือ พจนานุกรมที่มีอยู่จริง	จำนวนข้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
59	22	39.27
46	13	23.21
45	15	26.79
35	17	30.36
28	18	32.14
28	10	17.86
28	13	23.21
27	11	19.64
24	17	30.36
24	11	19.64
20	9	16.07
18	12	21.43
18	10	17.86
18	7	12.50
18	10	17.86
15	8	14.29
15	8	14.29

ตาราง 13 (ต่อ)

จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือ พจนานุกรมที่มีอยู่จริง	จำนวนซื้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
15	12	21.43
14	8	14.29
13	8	11.29
13	4	7.14
12	7	12.50
12	5	8.93
11	5	8.93
6	2	3.57

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือพจนานุกรมในห้องสมุด
วิทยาลัยครูต่าง ๆ มีมากน้อยต่างกันตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับการซื้อหนังสือพจนานุกรม
ที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 56 ชื่อเรื่อง มีรายชื่อบุคคลที่สอดคล้องกันมากที่สุดเพียง
22 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 39.27 มีจำนวนซื้อเรื่องที่สอดคล้องกันน้อยที่สุด 2 ชื่อเรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 3.57

ตาราง 14 จำนวนซื้อเรื่องของสารานุกรมในหอสมุดวิทยาลัยครู ที่สอดคล้อง
กับสารานุกรมที่ควรจะมี จำนวน 30 ชื่อเรื่อง

จำนวนซื้อเรื่องของสารานุกรม ที่มีอยู่จริง	จำนวนซื้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
33	9	30.00
22	5	16.67
21	8	26.67
21	7	23.33
21	6	20.00
20	7	23.33
20	9	30.00
18	8	26.67
18	7	23.33
17	5	16.67
17	7	23.33
16	5	16.67
16	8	26.67
15	6	20.00
12	4	13.33
12	6	20.00
12	6	20.00
10	6	20.00
9	5	16.67

ตาราง 14 (ต่อ)

จำนวนข้อเรื่องของสารานุกรม ที่มีอยู่จริง	จำนวนข้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
9	5	16.67
9	5	16.67
9	4	13.33
9	4	13.33
6	4	13.33
4	2	6.67

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า จำนวนข้อเรื่องของสารานุกรมในห้องสมุด
วิทยาลัยครูต่าง ๆ มีมากน้อยตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อสารานุกรมที่ควรจะมี
ในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 30 ข้อเรื่อง มีจำนวนข้อเรื่องสอดคล้องกับมากที่สุดเพียง
9 ข้อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีจำนวนข้อเรื่องสอดคล้องกันน้อยที่สุด 2 ข้อเรื่อง
คิดเป็นร้อยละ 6.67

ตาราง 15 จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือรายปี ในห้องสมุดวิทยาลัยครู
ที่สอดคล้องกับหนังสือรายปีที่ควรจะมีจำนวน 11 ชื่อเรื่อง

จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือรายปี ที่มีอยู่จริง	จำนวนซื้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
28	8	72.73
20	3	27.27
16	4	36.36
16	6	54.55
15	4	36.36
13	6	54.55
12	4	36.36
12	4	36.36
8	5	54.55
7	5	54.55
7	4	36.36
7	4	36.36
6	4	36.36
5	3	27.27
5	1	9.09
5	2	18.18
4	2	18.18
3	2	18.18
3	2	18.18

ตาราง 15 (ต่อ)

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือรายปี ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
2	1	9.09
2	—	—
2	1	9.09
2	2	18.18
1	1	9.09

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือรายปีของห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ มีมากน้อยตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสือรายปีที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 11 ชื่อเรื่อง มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันมากที่สุด 8 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 72.73 มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันน้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 และที่ไม่สอดคล้องกันเลยทั้งที่มีจำนวนชื่อเรื่องจริง ๆ 2 ชื่อเรื่อง

ตาราง 16 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติในหอสมุด
วิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติ
ที่ควรจะมีจำนวน 6 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออักษรานุกรม ชีวประวัติที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
32	—	—
15	—	—
5	—	—
4	—	—
3	1	16.67
3	—	—
3	1	16.67
3	2	33.33
2	—	—
2	—	—
1	—	—
1	1	16.67
1	—	—
1	—	—
1	—	—
1	—	—
1	1	16.67
1	—	—
1	—	—
1	—	—

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติของห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ มีมากน้อยตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่ออักษรานุกรมชีวประวัติที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครู ที่เสนอไว้ 6 ชื่อเรื่อง มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันมากที่สุด 2 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันน้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีห้องสมุดวิทยาลัยครูอีก 14 แห่ง ซึ่งมีหนังสืออักษรานุกรมชีวประวัติไม่สอดคล้องกับรายชื่อที่ควรจะมีไว้

ตาราง 17 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ที่ควรจะมีจำนวน 12 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับที่ควรจะมี	ร้อยละ
38	7	58.33
28	2	16.67
23	1	8.33
16	3	25.00
13	4	33.33
12	3	25.00
9	2	16.67
9	3	25.00
6	2	16.67
5	2	16.67
5	—	—
5	2	16.67

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิง ทางภูมิศาสตร์ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง ที่ควรจะมี	ร้อยละ
4	—	—
4	3	25.00
3	3	25.00
3	1	8.33
3	3	25.00
3	1	8.33
3	—	—
3	1	8.33
2	1	8.33
2	2	16.67
2	2	16.67
2	2	16.67
1	1	8.33

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ในหอสมุดวิทยาลัยครู มีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ที่ควรจะมีไว้ในหอสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 12 ชื่อเรื่อง มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันมากที่สุด 7 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 58.33 มีจำนวนชื่อเรื่องสอดคล้องกันน้อยที่สุดเพียง 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.33 และมีหอสมุด 3 แห่ง มีหนังสือจริง ๆ หลายชื่อเรื่อง แต่ไม่สอดคล้องกับที่ควรจะมีไว้ในหอสมุดวิทยาลัยครู

ตาราง 18 จำนวนชื่อเรื่องของทำเนียบนามในหอสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ
ทำเนียบนามที่ควรจะมีจำนวน 9 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือทำเนียบนาม ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
5	—	—
4	2	22.22
4	2	22.22
2	1	11.11
1	—	—
1	1	11.11
1	—	—
1	—	—
1	1	11.11

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือทำเนียบนามในหอสมุดวิทยาลัยครูที่มีอยู่จริงเมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสือทำเนียบนามที่ควรจะมีในหอสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 9 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่ามีจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันมากที่สุดเพียง 2 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.22 ชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันน้อยที่สุดมี 1 ชื่อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 11.11 และมีอยู่หลายแห่งที่ไม่มีรายชื่อสอดคล้องกับที่ควรจะมีเลย

ตาราง 19 จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือคู่มือในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับ
หนังสือคู่มือที่ควรจะมีจำนวน 10 ชื่อเรื่อง

จำนวนซื้อเรื่องของหนังสือคู่มือ ที่มีอยู่จริง	จำนวนซื้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
34	2	20.00
21	—	—
18	—	—
17	—	—
12	—	—
10	1	10.00
9	—	—
9	—	—
8	—	—
7	1	10.00
6	—	—
6	—	—
5	2	20.00
5	—	—
5	1	10.00
4	—	—
3	1	10.00
2	1	10.00
2	1	10.00

ตาราง 19 (ต่อ)

จำนวนข้อเรื่องของหนังสือคู่มือ ที่มีอยู่จริง	จำนวนข้อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
2	—	—
1	—	—
1	—	—
1	—	—

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า จำนวนข้อเรื่องของหนังสือคู่มือของห้องสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่มีอยู่จริงเรียงตามลำดับมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสือคู่มือที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครู ที่เสนอไว้ 10 ข้อเรื่อง ปรากฏว่ามีจำนวนข้อเรื่องที่สอดคล้องกันมากที่สุด 2 ข้อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำนวนที่สอดคล้องกันน้อยที่สุด มี 1 ข้อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 10.00 และมีห้องสมุดหลายแห่งที่ไม่มีหนังสือคู่มือที่สอดคล้องกับข้อเรื่องที่ควรจะมีเลย

ตาราง 20 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือบรรณานุกรมในห้องสมุดวิทยาลัยครู
ที่สอดคล้องกับหนังสือบรรณานุกรมที่ควรจะมีจำนวน 11 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสือบรรณานุกรม ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่อง ที่สอดคล้องกับ กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
8	4	36.36
8	4	36.36
8	—	—
6	2	18.18
5	3	27.27
5	1	9.09
4	1	9.09
2	1	9.09
2	—	—
2	2	18.18
1	1	9.09
1	—	—
1	—	—
1	—	—
1	—	—
1	1	9.09
1	1	9.09

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อเรื่องของหนังสือบรรณานุกรมในห้องสมุด
วิทยาลัยครูที่มีอยู่จริงเรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสือบรรณานุกรม

ที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 11 ชื่อเรื่อง มีจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันมากที่สุด 4 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 36.36 จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันน้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 และมีอยู่หลายแห่งที่ไม่มีชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับชื่อเรื่องที่ควรจะมีในห้องสมุดเลย

ตาราง 21 จำนวนชื่อเรื่องของวรรณกรรมวารสารในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับวรรณกรรมวารสารที่ควรจะมีจำนวน 3 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของวรรณกรรมวารสารที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับที่ควรจะมี	ร้อยละ
6	2	66.67
3	2	66.67
3	1	33.33
2	1	33.33
2	2	66.67
2	2	66.67
1	1	33.33
1	1	33.33
1	—	—
1	—	—
1	1	33.33
1	1	33.33
1	1	33.33
1	—	—

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อเรื่องของวรรณกรรมในหอสมุดวิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่มีอยู่จริงเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อของวรรณกรรมที่ควรจะมีในหอสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 3 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่ามีจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับรายชื่อที่ควรจะมีมากที่สุด 2 ชื่อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 66.67 จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกันน้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีหอสมุด 3 แห่งที่ไม่มีชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับรายชื่อวรรณกรรมที่ควรจะมีเลย

ตาราง 22 จำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์รัฐบาลในหอสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ควรจะมีจำนวน 6 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับที่ควรจะมี	ร้อยละ
140	5	83.33
95	—	—
35	—	—
30	1	16.67
20	2	33.33
19	3	50.00
19	2	33.33
12	1	16.67
9	1	16.67
8	—	—
6	—	—
4	1	16.67
4	1	16.67

ตาราง 22 (ต่อ)

จำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์ ที่มียุจริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
3	1	16.67
3	1	16.67
1	—	—
1	1	16.67
1	—	—
1	—	—

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อเรื่องของสิ่งพิมพ์รัฐบาลในหอสมุด
วิทยาลัยครูต่าง ๆ ที่มีอยู่จริงเรียงจากมากไปหาน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อสิ่งพิมพ์
รัฐบาลที่ควรจะมีในหอสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 6 ชื่อเรื่อง มีจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง
กับรายชื่อที่ควรจะมีมากที่สุด 5 ชื่อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 83.33 จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง
น้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่องคิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีหอสมุดอยู่ 6 แห่ง ที่มีชื่อเรื่องไม่
สอดคล้องกับรายชื่อที่ควรจะมีในหอสมุดวิทยาลัยครูเลย

ตาราง 23 จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ในห้องสมุดวิทยาลัทธิ
ที่สอดคล้องกับหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ที่ควรจะมีจำนวน 7 ชื่อเรื่อง

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิง อื่น ๆ ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
170	4	54.14
154	—	—
104	—	—
49	—	—
48	—	—
31	—	—
22	1	14.29
17	1	14.29
17	—	—
15	—	—
12	—	—
12	—	—
11	—	—
10	—	—
10	—	—
9	—	—
9	1	14.29
7	1	14.29
6	—	—
6	—	—

ตาราง 23 (ต่อ)

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิง อื่น ๆ ที่มีอยู่จริง	จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้อง กับที่ควรจะมี	ร้อยละ
6	—	—
2	—	—
2	—	—
2	2	28.57
1	—	—

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่าจำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ในห้องสมุดวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เรียงจากมากไปหาน้อยตามลำดับและเป็นจำนวนที่มีอยู่จริง เมื่อเปรียบเทียบกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่เสนอไว้ 7 ชื่อเรื่อง ปรากฏว่ามีจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับรายชื่อที่ควรจะมีมากที่สุด 4 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 54.14 จำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับรายชื่อน้อยที่สุด 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.29 จากวิทยาลัยครูจำนวน 25 แห่งนี้ ห้องสมุดที่มีหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ สอดคล้องกับรายชื่อที่ควรจะมี มีเพียง 6 แห่งเท่านั้น ส่วนอีก 19 แห่งไม่มีรายชื่อที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ที่ควรจะมีเลย.

4.00 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท

ตาราง 24 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในช่วงปี					
		จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์ในช่วงปี					
		2514-2519	2520-2529	2530-2539	2540-2549	2550-2559	2560-2569
1. พจนานุกรมทั่วไป							
พจนานุกรมภาษาไทย							
1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน	2513	7	1	9	2	6	
2. พจนานุกรมไทย	2514	1	5	-	-	-	
3. สะกดไทยตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน	2505	-	12	2	-	-	
4. The Holt Basic Dictionary of American English	1969	-	13	-	-	-	
5. The Holt Intermediate Dictionary of American English	1969	-	6	-	-	-	
6. The Advanced Learner's Dictionary of Current English	1969	2	-	-	1	1	
7. Thorndike-Barnhart Beginning Dictionary	1969	-	2	-	-	-	
8. Thorndike-Barnhart Junior Dictionary	1965	-	1	-	-	1	
9. Webster's New Colligiate Dictionary	1969	-	5	-	1	-	
10. Webster's New International Dictionary of the English Language	1969	-	5	-	2	-	

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์ ครั้งที่ ตีพิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์ ตามช่วงปีของปีพิมพ์					
		จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์ ตามช่วงปีของปีพิมพ์					
		2514-2519	2520-2529	2530-2539	2540-2549	2550-2559	2560-2569
พจนานุกรมสองภาษา							
1. พจนานุกรมไทย - อังกฤษ (ปลั่ง พอลยพรม)	2508	-	1	3	-	-	-
2. พจนานุกรมไทย - อังกฤษ (มานิจ ชุมสาย)	2504	-	-	-	-	-	-
3. พจนานุกรมอังกฤษ - ไทย (มานิจ ชุมสาย)	2506	-	-	-	-	-	-
4. พจนานุกรม ไทย - มลายู	2507	-	2	-	2	-	-
5. ภาษิต - สยามอักษร	2505	-	5	-	-	6	-
6. Thai-English Student's Dictionary	1969	-	1	-	-	-	-
7. New Model English-Thai Dictionary	1970	6	4	3	-	-	-
8. New Model Thai-English Dictionary	1968	7	2	-	-	-	-
พจนานุกรมสามภาษา							
1. พจนานุกรม บาลี - ไทย - อังกฤษ	2505	-	9	1	-	1	-
2. สันสกฤต - ไทย - อังกฤษ	2511	2	10	-	-	-	-
พจนานุกรมสี่ภาษา							
1. พจนานุกรม บาลี - สันสกฤต - ไทย - อังกฤษ	2513	4	2	-	-	-	-
2. พจนานุกรมสี่ภาษา ไทย - อังกฤษ - ฝรั่งเศส - เยอรมัน	2510	1	-	-	-	-	-

รายการหนังสือ	ผู้พิมพ์ ครั้งที่	จำนวนแห่งของห้องสมุดแบ่งตามช่วงของปีพิมพ์				
		ปีพิมพ์				
		2514-2519	2509-2513	2504-2508	2499-2503	2494-2498
พจนานุกรมที่ให้อรรถาธิบายเฉพาะอย่าง						
1. พจนานุกรมภาษาไทย	2502	-	-	4	-	-
2. พจนานุกรมคำศัพท์	2504	-	-	4	-	-
3. พจนานุกรมภาษากวีนิพนธ์	2514	1	-	-	-	-
4. พจนานุกรมคำพ้อง	2512	3	-	-	-	-
5. Crell's English Synonyms	1945	-	-	-	-	-
6. Every man's English Pronouncing Dictionary	1968	-	-	-	-	-
7. 1. Dictionary of Slang and Unconventional English	1969	-	-	-	-	1
8. Roget's International Thesaurus, The Complete Book of Synonyms in American & British Usage	1969	-	1	-	-	-
9. Webster's Dictionary of Synonyms	1959	-	-	-	-	10
พจนานุกรมเฉพาะวิชา						
จิตวิทยา						
1. พจนานุกรมจิตวิทยา	2512	4	-	-	-	-
2. Dictionary of Psychology	1969	-	-	-	-	-

ตาราง 24 (ต่อ)

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์					
		จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์					
		2514-2510	2509-2505	2504-2500	2499-2495	2494-2490	1971-1967
ศาสนา	คฤ						
1. ประมวลกฎหมายศาสนา	2505	-	8	2	-	-	-
สังคมศาสตร์							
1. ศัพทวิทยาการทางรัฐศาสตร์	2512	1	-	-	-	-	-
2. ปทานุกรมศัพท์การเมือง	2511	8	-	-	-	-	-
3. พจนานุกรมกฎหมาย	2504	-	-	-	-	-	-
4. A Dictionary of Social Science	1959	-	-	-	-	-	-
การศึกษา							
1. พจนานุกรมศัพท์การศึกษา	2505	-	7	-	-	-	-
2. ประมวลศัพท์บัญญัติ	2508	-	5	-	-	-	-
3. Dictionary of Education	1960	-	3	-	6	-	-
เศรษฐศาสตร์							
1. ศัพท์เศรษฐกิจและการค้า	2507	-	1	-	-	-	-
2. A Dictionary of Economics	1960	-	1	-	-	-	-

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของสมุดพิมพ์ทั้งสี่ด้านของปีพิมพ์				
		2514-2510	2509-2505	2504-2500	2499-2495	2494-2490
	สรุป	1971-1967	1966-1962	1961-1957	1956-1952	1951-1947
วิทยาศาสตร์						
1. นิยาม กฎ และสูตรฟิสิกส์และเคมีสำหรับมัธยม - เกรแฮมอดัม - ฟิสิกส์ และวิศวกรรม	2501	-	-	-	-	-
2. พจนานุกรมศัพท์วิทยาศาสตร์ และศัพท์ทั่วไป	2509	-	1	-	-	-
3. พจนานุกรมศัพท์วิทยาศาสตร์ทั่วไป	2497	-	-	-	7	-
4. An Explaining and Pronouncing Dictionary of Scientific and Technical Words	1953	-	-	-	-	-
5. Dictionary of Physics and Allied Science	1969	-	-	-	-	-
6. A Dictionary of Scientific Terms	1963	-	-	-	-	-
การแพทย์						
1. พจนานุกรม กัมพูชาแพทย์ อังกฤษ - ไทย	2508	-	2	-	-	1
2. Dorlan's Illustrated Medical Dictionary	1957	-	-	-	-	-
ศิลปกรรมและการบันเทิง						
1. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะของชาวตะวันตก	2500	-	-	3	-	-
2. ศัพท์สังคีต	2507	-	-	-	-	-
3. Every Day's Dictionary of Music	1964	-	-	-	-	-
4. A Dictionary of Color	1950	-	-	-	-	-

ตาราง 24 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่หนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม
 อยู่น้อยเรื่อง พจนานุกรมภาษาเดียวเท่าที่ปรากฏในตาราง แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครู
 ส่วนใหญ่มีพจนานุกรมประเภทภาษาอังกฤษเป็นภาษาอังกฤษอยู่น้อยมาก ทั้ง ๆ ที่บางเล่มควรจะม
 ีเช่น Advanced Learner's Dictionary of current English เป็นต้น
 พจนานุกรมสองภาษา ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีอยู่น้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ
 เป็นภาษาไทย พจนานุกรมสามภาษาและสี่ภาษา ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีอยู่น้อยเช่นกัน
 พจนานุกรมเฉพาะวิชา จากที่ปรากฏในตาราง ปรากฏว่าวิทยาลัยครูส่วนใหญ่มีพจนานุกรมประเภท
 อยู่น้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางวิทยาศาสตร์

เมื่อพิจารณาความทันสมัยของหนังสือพจนานุกรมเท่าที่ กับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้ายของแต่ละเล่ม
 แล้ว จะเห็นว่าพจนานุกรมส่วนใหญ่มีความทันสมัยพอประมาณ แต่หนังสือประเภทนี้ที่พิมพ์ไม่ได้
 มีผลกระทบกระเทือนต่อความทันสมัยมากนัก เมื่อพิมพ์ออกมาครั้งหนึ่ง ๆ แล้วก็สามารถใช้ไปได้
 เรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะการให้ความหมายของคำนั้นเมื่อกำหนดลงไปเช่นไรแล้ว ก็จะต้องเป็นเช่นนั้น
 ตลอดไป.

ตาราง 25 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทสารานุกรม

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนแห่งของห้องสมุดที่หนังสือตามช่วงของปีพิมพ์					
		ปี					
		2514-2510 1971-1967	2509-2505 1966-1962	2504-2500 1961-1957	2499-2495	2494-2490	1951-1947
สารานุกรมทั่วไป							
1. ความรอบรู้ทั่วพิภพโลกฉบับก้าวหน้า	2514	-	-	-	-	-	-
2. พจนานุกรมใหม่	2509	-	3	-	-	-	-
3. - แรกนี้ในโลก	2514	-	-	-	-	-	-
4. วิทยารวบรวม	2514	-	4	-	-	-	-
5. วิทยาสารานุกรม	2514	1	8	-	-	-	-
6. สิ่งแรกในเมืองไทย เล่ม 1	2514	-	1	5	-	-	-
7. ทองสมุก	2508	-	5	-	-	-	-
8. สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน	2498	3	1	8	-	-	-
9. สารานุกรมไทยฉบับก้าวหน้า	2503	-	-	1	-	-	-
10. The Book of Knowledge, The Children's Encyclopedia	1966	-	5	-	-	-	-
11. Britannica Junior,	1968	-	-	2	-	-	-
12. Collier's Encyclopedia with Bibliography and Index	1962	-	-	-	-	-	-
13. The Columbia Encyclopedia	1969	1	14	-	-	-	-
14. Compton's Pictured Encyclopedia and Fact-Index	1969	-	2	-	9	-	-

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนแห่งของหอสมุดแห่งชาติ					
		ตั้งแต่ปี 2514-2519					
		2514-2519	2509-2510	2504-2505	2499-2500	2494-2495	2489-2490
15. Oxford Junior Encyclopedia	1969	-	-	-	-	-	-
16. The Golden Book Encyclopedia	1969	-	-	2	1	-	-
สารานุกรมเฉพาะวิชา การศึกษา							
1. Educator's Encyclopedia	1966	-	1	1	-	-	-
วิทยาศาสตร์							
1. สารานุกรมวิทยาศาสตร์	2508	-	9	-	-	-	-
2. The Book of Popular Science	1969	-	7	-	-	-	-
3. The Encyclopedia of Chemistry	1959	-	-	-	-	-	-
4. How to Do It Encyclopedia	1961	-	-	-	-	-	-
5. The Wise Garden Encyclopedia	1955	-	-	-	-	-	-
ศิลปกรรมและการบันเทิง							
1. Encyclopedia of Sports	1969	-	-	-	-	-	-
2. Encyclopedia of Painting	1969	-	-	-	-	-	-
3. Encyclopedia of Art.	1969	-	-	-	-	-	-

ตาราง 25 (ต่อ)

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของสมุดพิมพ์ในหอสมุดแห่งชาติ					
		2514-2519	2509-2510	2504-2505	2499-2500	2494-2495	2489-2490
รายชื่อหนังสือ	กรกฎาคม	1971-1967	1966-1962	1961-1957	1956-1952	1951-1947	
สารานุกรมเฉพาะวิชา (วรรณคดี)							
1. สารานุกรมวรรณคดี	2505	-	6	-	-	-	-
2. สารานุกรมวรรณคดีสากล	2506	-	9	1	-	-	-
3. Cassell's Encyclopedia of World Literature ประวัติศาสตร์	1954	-	-	-	-	-	-
1. สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย	2506	-	8	-	-	-	-
2. Encyclopedia of World History Ancient Medieval and Modern Chronological Arranged	1969	-	-	-	-	-	-

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า หอสมุดวิทยาสัยกร ส่วนใหญ่หนังสืออ้างอิงประเภทสารานุกรมอยู่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สารานุกรมสำคัญ ๆ ที่ควรจะมี แต่ปรากฏว่ามี เช่น สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ความรู้รอบตัว, สิ่งแรกที่ไม่มองไทย และ Educator's Encyclopedia เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สารานุกรมเฉพาะทางยังมีไม่เพียงพอในแง่ปริมาณและคุณภาพ ซึ่งสมควรที่จะปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

ตาราง 26 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทรายปี

รายชื่อ ปีพิมพ์	จำนวนหนังสือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ									
	2514 1971	2513 1970	2512 1969	2511 1968	2510 1967	2509 1966	2508 1965	2507 1964	2506 1963	2505 และต่ำกว่า
รายชื่อหนังสือ										
1. The New Information Please Almanac	1971	1	2	6	-	3	1	2	-	-
2. Reader's Digest Almanac and Yearbook	1971	-	-	-	4	2	2	-	-	-
3. The Stateman's Yearbook	1971	-	-	-	-	-	-	-	1	4
4. Thailand Facts and figure	1966	-	-	-	-	3	-	-	-	-
5. The World Almanac and Book of Facts	1971	1	2	1	2	-	1	-	3	2
6. ประเทศไทย พ.ศ. 2509	2509	-	-	-	-	8	-	-	-	-
7. รายงานการศึกษา (กรมสามัญ)	2513	-	-	-	-	-	-	-	-	4
8. รายงานประจำปี (กรมสามัญ)	2513	-	-	-	1	1	-	-	-	1
9. รายงานการศึกษา (กรมวิชาการ)	2513	-	-	-	1	-	-	-	-	1
10. รายงานการศึกษา (กรมวิสามัญ)	2512	-	-	-	-	1	-	-	-	-
11. สมุดสถิติรายปีประเทศไทย	2513	-	-	-	2	1	-	1	2	-

จากตาราง 26 ปรากฏว่าหนังสือรายปีส่วนใหญ่หนังสืออ้างอิงประเภทรายปีไม่มากนัก ซึ่งความจริงแล้วควรจะมีมากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทรายงานการศึกษา หรือรายงานประจำปีของกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนที่พบคงปรากฏในตารางแนบส่วนนี้แล้วไม่มีความทันสมัยมากนัก.

ตาราง 28 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทหนังสือทางภูมิศาสตร์

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือตามช่วงปีพิมพ์					
		จำนวนแห่งของหนังสือตามช่วงปีพิมพ์					
		2514-2519	2520-2529	2530-2539	2540-2549	2550-2559	2560-2569
1. ภูมิศาสตร์ศึกษา	2501	-	-	3	-	-	-
2. พจนานุกรมภูมิศาสตร์	2512	4	8	-	-	-	-
3. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน	2509	-	12	-	-	-	-
4. The Columbia Lippincott Gazetteer of the World	1962	-	10	-	-	-	-
5. A Glossary of Geographical Terms	1966	-	3	-	-	-	-
6. Webster's Geographical Dictionary	1967	-	4	-	-	-	-
หนังสือเก่า							
1. เพียว 71 จังหวัดรอบเมืองไทย (ประยูร สัทพันธ์)	2503	-	-	2	-	-	-
2. เพียวเมืองไทย 71 จังหวัด (ละออง สัทพันธ์)	2499	-	-	-	3	-	-

ตาราง 28 (ต่อ)

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์				
		2514-2519	2509-2510	2504-2505	2499-2500	2494-2495
	ครุฑ					
	สุดท้าย					
หนังสือแผนที่						
1. The Advanced Atlas of Modern Geography	1950	-	-	-	-	-
2. Goode's World Atlas	1964	-	-	-	-	-
3. Oxford Economic Atlas of the World	1965	-	-	-	-	-
4. Band McNally Cosmopolitan World Atlas	1964	-	-	-	-	-

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า หนังสือสมัยใหม่จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่จะไม่มีเลย และเท่าที่ปรากฏการวางนั้น ส่วนใหญ่จะไม่สะดวกนัก เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์

ตาราง 29 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภททำเนียบนาม

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์ ค ร ง ศ ก พ	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์ตามช่วงของปีพิมพ์				
		จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์ตามช่วงของปีพิมพ์				
		2514-2519	2520-2524	2525-2529	2530-2534	2535-2539
1. นามานุกรมบาลี - ไทย หมวดบุคคล	2506	-	7	1	-	-
2. ทำเนียบกรมสามัญศึกษา	2503	-	-	1	-	-
3. ทำเนียบโรงเรียนราษฎร์ในพระนครและชานบุรี	2505	-	1	-	-	-
4. ทำเนียบโรงเรียน	2507	-	3	-	-	-
5. ทำเนียบหน่วยงานสถิติของประเทศไทย	2509	-	-	-	-	-
6. ทำเนียบนักวิจัยและบุคลากรในสาขา- วิทยาศาสตร์กายภาพ และคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป	2508	-	-	-	-	-
7. ทำเนียบนักวิจัยและบุคลากรในสาขา- สาขาวิทยาศาสตร์ เกษี และเกษตร	2509	-	1	-	-	-
8. ทำเนียบบุคลากรในสาขาเกษตรศาสตร์ และชีววิทยา	1970	-	-	-	-	-
9. The Siam Directory		-	-	-	-	-

จากการตาราง 29 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ้างอิงประเภททำเนียบนาม นั้น หนังสือความรู้เกี่ยวกับรายชื่ออ้างอิงประเภทนี้
แต่หากพิจารณาจากนี้ ก็ปรากฏว่าเป็นหนังสือที่มีความทันสมัยเป็นส่วนมาก เมื่อเทียบกับหนังสือรายชื่ออ้างอิง

ตาราง 30 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทมอ

รายชื่อหนังสือ	ปีที่พิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือตามช่วงของปีที่พิมพ์				
		2514-2519	2520-2529	2530-2539	2540-2549	2550-2559
1. ปฏิทิน 250 ปี	2507	-	2	-	-	-
2. แผนการจัดพิมพ์หนังสือแบบทฤษฎีนิยมของกวี	2505	-	-	2	-	-
3. หอเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของหนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2509	-	1	-	-	-
4. ประมวลหลักสูตรและระเบียบบทย่อยของกระทรวงศึกษาธิการ	2499	-	-	-	-	-
5. คู่มือแนะแนววิชาสู่โลกสำหรับโรงเรียน	2506	-	2	-	-	-
6. Dewey's Decimal Classification	1965	-	-	-	-	-
7. Sears List of Subject Headings	1959	-	-	-	-	-
8. Handbook of Chemistry and Physics	1964	-	2	-	-	-
9. Bird Guide of Thailand	1968	-	1	-	-	-
10. American Universities and Colleges	1968	-	1	-	-	-

จากตาราง 30 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ้างอิงประเภทของสมุทวิทยาลัทธิมีตรงกับ
 รายชื่อที่ควรจะมีนั้น มีความทันสมัยปานกลาง เมื่อเทียบกับปีพิมพ์ครั้งสุดท้าย ที่นำส่งเกิดก็ถือ
 หนังสือคู่มือสำหรับบรรณารักษ์เช่น แผนการจัดหมู่หนังสือแบบมัธยม หรือ Dewey's Decimal
 Classification, และหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย และ Sear's List of Subject
 Headings ปรากฏว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่จัดเป็นหนังสืออ้างอิง.

ตาราง 31 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรม

รายชื่อ บทพิมพ์	จำนวนแห่งของหอสมุดทุกแห่งในสังกัดทางขวางของปีพิมพ์											
	2514 1971	2513 1970	2512 1969	2511 1968	2510 1967	2509 1966	2508 1965	2507 1964	2506 1963	2505 1962	2504 1961	2503 1960
รายชื่อหนังสือ												
1. บรรณานุกรมมาตรฐานสำหรับหอสมุดวิทยาลัย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของกระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	-	1	-	2	2	-	2	1	-
3. บรรณานุกรมการศึกษาระดับประถมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
4. บรรณานุกรมรายงานการศึกษาระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
5. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของหอสมุดประชาชนและมัธยม	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
6. บรรณานุกรมหนังสือวิชาการศึกษานในหอสมุดกระทรวง- ศึกษาธิการ	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
7. บรรณานุกรมหนังสือภาษาอังกฤษสำหรับสถานศึกษา	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย เล่ม 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-
9. บรรณานุกรมแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของกระทรวง- ศึกษาธิการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2440 - 2512	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. รายชื่อหนังสือเกี่ยวกับวรรณกรรมไทย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Standard Catalog for High School Library	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1959											

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรมในหอสมุดวิทยาลัยนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับหอสมุดกลางแล้ว ปรากฏว่ามีความทันสมัยเป็นส่วนมาก ข้อที่น่าสังเกตคือหนังสือแต่ละข้ออ้างอิงนี้ มีอยู่ในหอสมุดวิทยาลัยไม่ครบทุกแห่ง และส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือตามรายชื่อในตารางเลย.

ตาราง 32 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทบรรณานุกรม

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์									
		2514 1971	2513 1970	2512 1969	2511 1968	2510 1967	2509 1966	2508 1965	2507 1964	2506 1963	2505 1962
1. สารสังเขปและครุฑหนังสือประชุมพงศาวดาร	2510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. บรรณานุกรมไทย	2510	-	-	-	-	3	-	-	5	-	-
3. คณิตศาสตร์ไทย	2507- 2513	-	3	3	5	2	6	-	6	-	-

จากการวาง 32 แสดงให้เห็นว่าหนังสือบรรณานุกรมไทย และคณิตศาสตร์ไทยในหนังสือของวิทยาลัย ไม่มีความทันสมัยมากนัก บางแห่งไม่มีหนังสือคงกลานไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือสารสังเขป และบรรณานุกรมหนังสือประชุมพงศาวดาร นั้น ไม่ค่อยสมบูรณ์เลย.

ตาราง 33 ความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงประเภทสิ่งพิมพ์

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของห้องสมุดในสังกัดตามช่วงของปีพิมพ์				
		2514-2519	2500-2509	2504-2509	2499-2499	2494-2499
	ครุฑ	1971-1976	1966-1970	1961-1965	1956-1960	1951-1955
1. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ	2506	-	3	-	-	-
2. แผนและผังแบ่งส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ	2510	1	-	-	-	-
3. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ	2507	-	4	-	-	-
4. รายงานเบื้องต้นสำมะโนโรงเรียนและสำมะโนครู พ.ศ. 2511	2511	3	3	-	-	-
5. สำมะโนประชากรแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2503	2505	-	3	-	-	-
6. รายงานสถิติสถาบันอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย	2511	4	-	-	-	-

จากการสำรวจ 33 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ้างอิงประเภทสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยครูนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับพิมพ์
ครุฑสุดท้าย ปรากฏว่ามีความทันสมัยเป็นส่วนใหญ่.

ตาราง 34 ความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ

รายชื่อหนังสือ	ปีพิมพ์	จำนวนแห่งของหนังสือพิมพ์ลงต่อตามช่วงของปีพิมพ์				
		2514-2510	2509-2505	2504-2500	2499-2495	2494-2490
	ครุฑ สุทพาย	1971-1967	1966-1962	1961-1957	1956-1952	1951-1947
1. เพชรพลอย	2511	2	-	-	-	-
2. ประชุมศิลาจารึก ภาคที่ 1 - 3	2508	-	2	-	-	-
3. ศิลาจารึกวัดพระเชตุพน	-	-	-	-	-	-
4. เกຼືອງราชอิศริยาภรณ์ไทย	2509	-	3	-	-	-
5. ไม่เพกเมองไทย	2508	-	2	-	-	-
6. ประชุมพงศาวดาร	2507	-	3	-	-	-
7. Familiar Quotations	1955	-	-	-	-	-

จากตาราง 34 แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ้างอิงประเภทอื่น ๆ ที่หนังสือพิมพ์เคยเปรียบเทียบกับปีพิมพ์ครั้งสุดท้ายแล้วปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ทุกเล่ม.

5.00 การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ตาราง 35. การจัดหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การจัดหนังสืออ้างอิง ไว้เป็นหมวดหนึ่ง ต่างหาก	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จัด	7	100	18	100	25	100
ไม่ได้จัด	—	—	—	—	—	—
รวม	7	100	18	100	25	100

จากตาราง 35 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางกับห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ในเรื่องการจัดหนังสืออ้างอิงแยกออกจากหนังสือธรรมดา

ตาราง 36. การทำสัญลักษณ์ไว้เหนือเลขเรียกหนังสือบนสันหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การทำสัญลักษณ์ ไว้เหนือเลขเรียกหนังสือ	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ทำ	7	100	18	100	25	100
ไม่ได้ทำ	—	—	—	—	—	—
รวม	7	100	18	100	25	100

จากตาราง 36 แสดงว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการทำสัญญาฉบับไว้เหนือเลขเรียกหนังสือบนสันหนังสืออ้างอิง

ตาราง 37. ลักษณะของการให้บริการหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

ลักษณะของการให้บริการ	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ให้ยืมออกนอกห้องสมุด	1	14.29	2	11.11	3	12.00
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุด	6	85.71	16	88.89	22	88.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 37 แสดงว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางให้ยืมหนังสืออ้างอิงออกนอกห้องสมุด 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 และให้ยืมใช้เฉพาะในห้องสมุด 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคให้ยืมหนังสืออ้างอิงออกนอกห้องสมุด 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.11 และให้ใช้ในห้องสมุด 16 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.89

เมื่อรวมจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งหมด จะพบว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูที่ให้ยืมหนังสืออ้างอิงออกนอกห้องสมุดมี 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.00 ให้ยืมใช้ในห้องสมุดมี 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.00 แสดงว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ให้ยืมหนังสืออ้างอิงเฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

ตาราง 3C. ลักษณะของการจัดบริการตอบคำถาม ของ ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง
และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

ลักษณะของการจัดบริการ ตอบคำถาม	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ไม่มีบริการนี้	1	14.29	4	22.22	5	20.00
จัดแยกไว้ต่างหาก	1	14.29	—	—	1	4.00
ไม่ได้จัดแยก	5	71.42	14	77.78	19	76.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 3C แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง ไม่มีบริการตอบคำถาม 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 มีบริการตอบคำถามจัดแยกไว้ต่างหาก มี 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 และมีบริการตอบคำถามแต่ไม่ได้จัดแยกต่างหาก มี 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ไม่มีบริการตอบคำถาม 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.22 และมีบริการตอบคำถามไม่ได้แยกเป็นแผนกหนึ่งต่างหาก 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 77.78 .

เมื่อรวมจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งหมด ปรากฏว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครูที่ไม่มีบริการตอบคำถาม 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 20 มีบริการตอบคำถามแยกต่างหาก 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4 และไม่ได้จัดบริการตอบคำถามต่างหากมี 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 76

ตาราง 39. บุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการตอบคำถาม ของ ห้องสมุดวิทยาลัยครู
ส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

บุคลากรที่ทำหน้าที่ ให้บริการตอบคำถาม	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
บรรณารักษ์	6	85.71	10	55.55	16	64.00
ผู้ช่วยบรรณารักษ์	1	14.29	3	16.67	4	16.00
เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	—	—	2	11.11	2	8.00
นักเรียนช่วยงานห้องสมุด	—	—	3	16.67	3	12.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการตอบคำถามระหว่าง
ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคแตกต่างกัน ดังนี้

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง มีบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการตอบคำถาม
ร้อยละ 85.71 และมีผู้ช่วยบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการตอบคำถามร้อยละ 14.29

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการตอบคำถามร้อยละ
55.55 ผู้ช่วยบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการตอบคำถามร้อยละ 16.67 เจ้าหน้าที่อื่น ๆ เป็น
ผู้ให้บริการตอบคำถาม ร้อยละ 11.11 และนักเรียนช่วยงานห้องสมุดเป็นผู้ให้บริการตอบ
คำถามร้อยละ 16.67

เมื่อรวมห้องสมุดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคแล้ว ปรากฏว่าบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการตอบคำถาม ร้อยละ 64 บรรณารักษ์ให้บริการนี้มากกว่าบุคคลอื่น ๆ ผู้ช่วยบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการตอบคำถาม ร้อยละ 16 เจ้าหน้าที่อื่น ๆ เป็นผู้ให้บริการตอบคำถาม ร้อยละ 0 และนักเรียนช่วยงานห้องสมุดเป็นผู้ให้บริการตอบคำถาม ร้อยละ 12

ตาราง 40. จำนวนแห่งที่ให้บริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับครูของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การให้บริการตอบคำถามเป็นรายบุคคลสำหรับครู	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวมจำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มี	3	42.86	8	44.44	11	44.00
ไม่มี	—	—	3	16.67	3	12.00
กำลังคิดจะทำ	—	—	2	11.11	2	8.00
เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ	4	57.14	5	27.78	9	36.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 40 แสดงให้เห็นว่า ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง มีการให้บริการตอบคำถามเป็นรายบุคคลสำหรับครู 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14

ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีการให้บริการตอบคำถามเป็นรายบุคคลสำหรับ
 ครู 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 ไม่มีบริการนี้เป็นรายบุคคล 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ
 16.67 กำลังคิดจะทำบริการนี้ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.11 และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ
 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.78

เมื่อรวมห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งหมด ปรากฏว่า มีบริการนี้ 11 แห่ง คิด
 เป็นร้อยละ 44 มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36 ไม่มีบริการนี้ 3 แห่ง
 คิดเป็นร้อยละ 12 และกำลังคิดจะทำ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8

ตาราง 41. การให้บริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียน
 ในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค

การให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า เป็นรายบุคคลสำหรับ นักเรียน	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มี	2	28.57	8	44.44	10	40.00
ไม่มี	3	42.86	5	27.78	8	32.00
กำลังคิดจะทำ	-	-	-	-	-	-
เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	2	28.57	5	27.78	7	28.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 41 แสดงให้เห็นว่าการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคล สำหรับนักเรียนห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางมี 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 ไม่มีบริการนี้ 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57

ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.44 ไม่มีบริการนี้ 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.78 เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.78

ตาราง 42. จำนวนแห่งที่ให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุด ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุด	ห้องสมุด วิทยาลัยครู ส่วนกลาง		ห้องสมุด วิทยาลัยครู ส่วนภูมิภาค		รวมจำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ให้บริการ	3	42.86	6	33.33	9	36.00
ไม่เคยให้บริการ	-	-	4	22.22	4	16.00
ให้บริการนาน ๆ ครั้ง	4	57.14	8	44.45	12	48.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 42 แสดงให้เห็นว่า การให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุดของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง กับ ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคแตกต่างกันดังนี้

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง ให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุดเสมอ ๆ คิดเป็นร้อยละ 42.86 บริการนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.14

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุดเสมอ ๆ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ไม่เคยให้บริการเลย คิดเป็นร้อยละ 22.22 ให้บริการนาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.45

เมื่อรวมห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะพบว่า การให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุดเสมอ ๆ มี 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36 ที่ไม่เคยให้บริการเลย 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16 และให้บริการบ้างนาน ๆ ครั้ง มี 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48

ตาราง 43 การใช้หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ในการให้บริการตอบคำถาม

ประเภทหนังสือ อ้างอิง	คะแนนความสำคัญตามอันดับที่											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
พจนานุกรม	143	80	18	--	14	--	--	--	--	--	--	255
สารานุกรม	99	80	45	8	14	--	--	--	--	--	--	246
หนังสือรายปี	--	20	27	48	42	6	--	8	3	2	3	159
อักษรานุกรม												
ชีวประวัติ	--	30	54	24	21	6	5	4	--	2	--	146
หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	22	30	81	24	28	6	5	--	3	2	--	201

ตาราง 43. (ต่อ)

ประเภทหนังสือ อ้างอิง	คะแนนความสำคัญตามอันดับที่											รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
ทำเนียบนาม	-	-	9	8	-	-	-	4	3	2	4	30
หนังสือคู่มือ	11	20	27	24	56	6	5	16	6	-	-	171
บรรณานุกรม	-	-	-	-	7	6	10	8	3	8	6	48
กรรชนีวารสาร	-	-	-	16	-	12	5	-	9	4	4	50
สิ่งพิมพ์รัฐบาล	-	20	18	24	7	6	15	12	3	4	1	110
หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	11	30	18	24	14	6	30	8	-	6	2	149

จากการให้คะแนนความสำคัญของอันดับที่ตามตาราง 42 แสดงให้เห็นถึงการใช้น้ำหนักอ้างอิงในการตอบคำถาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยของแต่ละประเภท ดังนี้

- ใช้มากอันดับ 1 คือ พจนานุกรม
- ใช้มากอันดับ 2 คือ สารานุกรม
- ใช้มากอันดับ 3 คือ หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์
- ใช้มากอันดับ 4 คือ หนังสือคู่มือ
- ใช้มากอันดับ 5 คือ หนังสือรายปี
- ใช้มากอันดับ 6 คือ หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ
- ใช้มากอันดับ 7 คือ อักษรานุกรมชีวประวัติ
- ใช้มากอันดับ 8 คือ สิ่งพิมพ์รัฐบาล
- ใช้มากอันดับ 9 คือ กรรชนีวารสาร
- ใช้มากอันดับ 10 คือ บรรณานุกรม
- ใช้มากอันดับ 11 คือ ทำเนียบนาม

ตาราง 44. จำนวน และ ของการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าในแต่ละวัน
เมื่อเทียบกับงานบริการด้านอื่น ๆ ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง
และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

วันหนึ่ง ๆ มีผู้มารับบริการ ตอบคำถาม เมื่อเทียบกับ บริการด้านอื่น ๆ	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
น้อยที่สุด	—	—	3	16.67	3	12.00
น้อย	4	57.14	11	61.11	15	70.00
ปานกลาง	2	28.57	4	22.22	6	24.00
มาก	1	14.29	—	—	1	4.00
มากที่สุด	—	—	—	—	—	—
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 44 พบว่าในวันหนึ่ง ๆ มีผู้มารับบริการตอบคำถามเมื่อเทียบกับบริการ
ด้านอื่น ๆ ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง กับห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคแตกต่างกันดังนี้
คือ

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง มีผู้มารับบริการตอบคำถามน้อย คิดเป็นร้อยละ 57.14
เมื่อเทียบกับบริการด้านอื่น ๆ มีผู้มารับบริการตอบคำถามปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.57
มีผู้มารับบริการตอบคำถามมาก คิดเป็นร้อยละ 14.29

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีผู้มารับบริการตอบคำถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ
16.67 มีผู้มารับบริการตอบคำถามน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.11 มีผู้มารับบริการตอบคำถาม
ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.22

เมื่อรวมห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะพบว่า ในวันหนึ่ง ๆ มีผู้มารับบริการตอบคำถามน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12 มีผู้มารับบริการตอบคำถามน้อย คิดเป็นร้อยละ 70 มีผู้มารับบริการตอบคำถามปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 24 มีผู้มารับบริการตอบคำถามมาก คิดเป็นร้อยละ 4

ตาราง 45. จำนวนแห่งที่ประสบปัญหาในการตอบคำถามแก่ผู้ใช้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การประสบปัญหาในการ ตอบคำถามของผู้ใช้ บริการ	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ประสบปัญหา เสมอ ๆ	3	42.86	4	22.22	7	28.00
ประสบปัญหานาน ๆ ครั้ง	4	57.14	12	66.67	16	64.00
ไม่เคยประสบปัญหาเลย	—	—	2	11.11	2	8.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 45 แสดงว่าการประสบปัญหาในการตอบคำถามของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค แตกต่างกันดังนี้

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง ประสบปัญหาในการตอบคำถามของผู้ใช้บริการ เสมอ ๆ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ประสบปัญหานาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.14

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค ประสบปัญหาในการตอบคำถามของผู้ใช้บริการ เสมอ ๆ คิดเป็นร้อยละ 22.22 ประสบปัญหานาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่เคยประสบปัญหาเลย คิดเป็นร้อยละ 11.11

เมื่อรวมจำนวนวิทยาลัยครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แสดงให้เห็นว่าการประสบปัญหาในการตอบคำถามของผู้ใช้บริการเสมอ ๆ คิดเป็นร้อยละ 28.00 ประสบปัญหานาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.00 ไม่เคยประสบปัญหาเลย คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตาราง 46. จำนวนแห่งที่มีการรวบรวมคำถามคำตอบที่มีผู้ถามบรรณารักษ์ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การรวบรวมคำถามคำตอบที่มีผู้ถามบรรณารักษ์	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวมจำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
รวบรวม	1	14.29	2	11.11	3	12.00
ไม่ได้รวบรวม	6	85.71	16	88.89	22	88.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 46 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางส่วนใหญ่ไม่ได้รวบรวมคำถามคำตอบไว้ มีถึงร้อยละ 85.71 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่ก็ไม่ได้รวบรวมคำถามคำตอบไว้เช่นเดียวกัน มีถึงร้อยละ 88.89

เมื่อรวมห้องสมุดทั้งหมด จะพบว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูที่รวบรวมคำถามคำตอบไว้มีเพียง 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.00 ห้องสมุดที่ไม่ได้รวบรวมคำถามคำตอบไว้มีถึง 22 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 88.00

ตาราง 47. ประเภทของคำถามที่มีผู้ถามในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และ
ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

ประเภทของคำถามที่มีผู้ถาม	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
คำถามเกี่ยวกับบทเรียน	5	71.43	10	55.55	15	60.00
คำถามเกี่ยวกับงานอดิเรก	—	—	3	16.67	3	12.00
คำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป	2	28.57	5	27.78	7	28.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง มีผู้ถามปัญหาเกี่ยวกับบทเรียน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และมีคำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.57 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีผู้ถามปัญหาเกี่ยวกับบทเรียน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 55.55 ถามเกี่ยวกับงานอดิเรก 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ถามเกี่ยวกับเรื่องความรู้ทั่วไป 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.78

เมื่อรวมห้องสมุดทั้งสองประเภทเข้าด้วยกัน ปรากฏว่ามีคำถามเกี่ยวกับบทเรียน 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.00 คำถามเกี่ยวกับงานอดิเรก 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.00 คำถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 28.00

ตาราง 48. จำนวนแห่งที่มีการยืมหนังสือ เอกสาร ระหว่างห้องสมุดวิทยาลัยครู
กับสถาบันอื่น ๆ เพื่อใช้ในการตอบคำถาม

การยืมหนังสือ เอกสาร ระหว่างห้องสมุด วก. กับสถาบันอื่น ๆ	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
มีการยืม	1	14.29	2	11.11	3	12.00
ไม่มีการยืม	6	85.71	16	88.89	22	88.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 48 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางกับห้องสมุดวิทยาลัยครู
ส่วนภูมิภาค มีการยืมหนังสือ เอกสาร ระหว่างห้องสมุดวิทยาลัยครูกับสถาบันอื่น ๆ น้อย ใน
ส่วนกลางมีเพียงร้อยละ 14.29 และในส่วนภูมิภาคมีเพียงร้อยละ 11.11 มีห้องสมุดวิทยาลัยครู
ส่วนใหญ่ไม่มีการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดเลย ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางมีถึงร้อยละ 85.71
ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคมีถึงร้อยละ 88.89

เมื่อรวมห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้ง 2 ประเภทแล้ว มีห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีการยืมหนังสือ
ระหว่างห้องสมุดเพียง 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.00 ไม่มีการยืมหนังสือเลยถึง 22 แห่ง
คิดเป็นร้อยละ 88.00

ตาราง 49. จำนวนแห่งที่มีการแนะนำให้ผู้ใช้ของสมุดรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิงในการค้นคว้าของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การแนะนำให้ผู้ใช้ของสมุดรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิงในการค้นคว้า	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
แนะนำบ่อย ๆ	3	42.86	8	44.45	11	44.00
แนะนำเป็นครั้งคราว	4	57.14	6	33.33	10	40.00
ไม่เคยแนะนำเลย	—	—	—	—	—	—
แนะนำก่อนประเมินนิเทศนักศึกษาใหม่	—	—	4	22.22	4	16.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 49 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางมีการแนะนำบ่อย ๆ เพียง 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และแนะนำเป็นครั้งคราว 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีการแนะนำบ่อย ๆ ถึง 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.45 แนะนำเป็นครั้งคราว 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และแนะนำก่อนประเมินนิเทศ นักศึกษาใหม่ 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.22

เมื่อรวมห้องสมุดทั้งหมดเข้าด้วยกัน ห้องสมุดที่มีการแนะนำบ่อย ๆ 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 44.00 แนะนำเป็นครั้งคราว 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 และแนะนำก่อนประเมินนิเทศ นักศึกษาใหม่ 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.00

ตาราง 50. จำนวนแห่งที่มีการแนะนำหนังสืออ้างอิงเล่มใหม่ ๆ หรือเล่มที่มีประโยชน์
ด้วยการทำป้ายโฆษณา หรือจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราว หรือทำรายชื่อ
หนังสืออ้างอิง ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางและห้องสมุดวิทยาลัยครู
ส่วนภูมิภาค

การแนะนำหนังสืออ้างอิง เล่มใหม่โดยการทำป้าย โฆษณาหรือจัดนิทรรศการ หรือทำรายชื่อหนังสืออ้างอิง	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
แนะนำหนังสืออ้างอิงใหม่						
เล่มใหม่โดยการทำป้าย โฆษณาหรือจัดนิทรรศการ	1	14.29	3	16.67	4	16.00
แนะนำเป็นครั้งคราว	5	71.42	13	72.22	18	72.00
ไม่ได้แนะนำหนังสือใหม่เลย	1	14.29	2	11.11	3	12.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 50 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนใหญ่
มีการแนะนำหนังสือใหม่เป็นครั้งคราว ในส่วนกลางมีถึง 5 แห่ง ส่วนภูมิภาคมีถึง 13 แห่ง

รวมจำนวนห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งหมด จะพบว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูที่มีการแนะนำหนังสือ
อ้างอิงเล่มใหม่เล่มใหม่เล่มใหม่ มี 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.00 มีการแนะนำเป็นครั้งคราว 18 แห่ง
คิดเป็นร้อยละ 72.00 ไม่ได้แนะนำเลยมี 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.00

ตาราง 51. จำนวนแห่งที่มีการจัดทำบรรณานุกรมเพื่อช่วยในการค้นคว้าวิจัยหรือ
ทำรายงานของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครู
ส่วนภูมิภาค

การจัดทำบรรณานุกรมเพื่อ ช่วยในการค้นคว้าวิจัย หรือทำรายงาน	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จัดทำบรรณานุกรมเสมอ	—	—	—	—	—	—
จัดทำบรรณานุกรมเป็นครั้งคราว	2	28.57	4	22.22	6	24.00
ไม่ได้จัดทำบรรณานุกรมเลย	5	71.43	14	77.78	19	76.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 51 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบรรณานุกรมเลย ส่วนกลางมีถึง 5 แห่ง ส่วนภูมิภาคมีถึง 14 แห่ง
พิจารณาจากจำนวนวิทยาลัยครูทั้งหมด มีห้องสมุดวิทยาลัยครูที่จัดทำบรรณานุกรมเป็นครั้งคราว
มี 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 24.00 และไม่ได้จัดทำบรรณานุกรมเลยมี 19 แห่ง คิดเป็นร้อยละ
76.00

ตาราง 52. จำนวนแห่งที่มีการจัดทำกรรณีวารสารเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุด ของห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลาง และห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค

การจัดทำกรรณีวารสาร เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้ใช้บริการ	ห้องสมุด วค. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วค. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จัดทำกรรณีสมาเสมอ	--	--	1	5.55	1	4.00
จัดทำเป็นครั้งคราว	3	42.86	6	33.33	9	36.00
ไม่ได้จัดทำเลย	4	57.14	11	61.12	15	60.00
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 52 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางมีการจัดทำกรรณีวารสารเป็นครั้งคราว 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86 และไม่ได้จัดทำเลย 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค มีการจัดทำกรรณีวารสารสม่ำเสมอ 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.55 จัดทำกรรณีวารสารเป็นครั้งคราว 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และไม่ได้จัดทำกรรณีวารสารเลย 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.12

ห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ ไม่ได้จัดทำกรรณีวารสารเลยมีถึง 15 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.00 และที่จัดทำกรรณีวารสารสม่ำเสมอมีเพียง 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตาราง 53 ความแพร่หลายของการให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนและครูของห้องสมุด
วิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ความแพร่หลายในการให้ บริการตอบคำถาม	ห้องสมุด วก. ส่วนกลาง		ห้องสมุด วก. ส่วนภูมิภาค		รวม จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
น้อยที่สุด	—	—	2	11.11	2	8.00
น้อย	3	42.86	7	34.89	10	40.00
ปานกลาง	3	42.86	8	44.45	11	44.00
มาก	1	14.29	1	5.55	2	8.00
มากที่สุด	—	—	—	—	—	—
รวม	7	100.00	18	100.00	25	100.00

จากตาราง 53 จะพบว่าโดยส่วนรวมห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีความแพร่หลายในการให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนและครูอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย แต่ถ้ายกกล่าวเป็นส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะไ้ดังนี้

ห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางมีความแพร่หลายในการตอบคำถามแก่นักเรียนและครูในระดับน้อย ร้อยละ 42.86 ปานกลางร้อยละ 42.86 และมากร้อยละ 14.29

ห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค มีความแพร่หลายในการตอบคำถามแก่นักเรียนและครูในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 11.11 น้อย ร้อยละ 38.89 ปานกลาง ร้อยละ 44.45 และมาก ร้อยละ 5.55

ไม่ปรากฏว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความแพร่หลายในการให้บริการตอบคำถามแก่ครูและนักเรียนในระดับมากที่สุด ส่วนในระดับน้อยที่สุดพบว่ามิในวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคเท่านั้น

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของบรรณารักษ์
พอสรุปได้ดังนี้

1. ขาดตัวบุคคลที่จะดำเนินงานในด้านการให้บริการตอบคำถาม บรรณารักษ์ต้องสอน
และทำงานอื่น ๆ ในห้องสมุดด้วย จึงให้บริการนี้ได้ไม่เต็มที่
2. หนังสืออ้างอิงมีเป็นจำนวนน้อย ไม่เพียงพอที่จะให้บริการ

สรุปผลการค้นคว้า วิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาจำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทในห้องสมุดวิทยาลัยครู ศึกษาความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงเฉพาะที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี พร้อมกับเสนอรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมีในห้องสมุดวิทยาลัยครู และศึกษาถึงการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่บรรณารักษ์ในห้องสมุดวิทยาลัยครู 25 แห่ง ในปีการศึกษา 2513

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสำหรับบรรณารักษ์ เกี่ยวกับจำนวนและประเภทของหนังสืออ้างอิงและการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
2. รายชื่อหนังสืออ้างอิงของห้องสมุดวิทยาลัยครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำผลจากการตอบแบบสอบถามและรายชื่อหนังสืออ้างอิงมาจัดกระทำดังนี้

1. กัดเล็กรายชื่อหนังสืออ้างอิงตามเกณฑ์ทั้งไว้ในข้อตกลงเบื้องต้น หน้า 8

2. หาความถี่ของจำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท แล้วหาร้อยละของจำนวนหนังสือที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี

3. พิจารณาความทันสมัยของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท เฉพาะที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี

4. หาร้อยละของข้อคำถามเกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการคัดเลือกหนังสืออ้างอิงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ปรากฏว่าได้หนังสืออ้างอิงตามรายการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรม	56	ชื่อเรื่อง
สารานุกรม	30	ชื่อเรื่อง
หนังสือรายปี	11	ชื่อเรื่อง
อักษรานุกรมชีวประวัติ	6	ชื่อเรื่อง
หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	12	ชื่อเรื่อง
ทำเนียบนาม	9	ชื่อเรื่อง
หนังสือคู่มือ	10	ชื่อเรื่อง
บรรณานุกรม	11	ชื่อเรื่อง
กรณีวารสาร	3	ชื่อเรื่อง
สิ่งพิมพ์รัฐบาล	6	ชื่อเรื่อง
หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	7	ชื่อเรื่อง
รวมรายชื่อหนังสือที่เสนอทั้งหมด	158	ชื่อเรื่อง

2. จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทในห้องสมุดวิทยาลัยครูที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมี

จากผลของการค้นคว้าปรากฏว่า

จำนวนพจนานุกรม	56	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	22	ชื่อเรื่อง
จำนวนสารานุกรม	30	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	9	ชื่อเรื่อง
จำนวนหนังสือรายปี	11	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	8	ชื่อเรื่อง
จำนวนอักษรานุกรมชีวประวัติ	6	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	2	ชื่อเรื่อง
จำนวนหนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	12	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	7	ชื่อเรื่อง
จำนวนทำเนียบนาม	9	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	2	ชื่อเรื่อง
จำนวนคู่มือ	10	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	2	ชื่อเรื่อง
จำนวนบรรณานุกรม	11	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	4	ชื่อเรื่อง
จำนวนกรณีวารสาร	3	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	2	ชื่อเรื่อง
จำนวนสิ่งพิมพ์รัฐบาล	6	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	5	ชื่อเรื่อง
จำนวนหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	7	ชื่อเรื่อง	มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัทธิครูอย่างมากที่สุดเพียง	4	ชื่อเรื่อง

3. ความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ปรากฏว่า

พจนานุกรม ส่วนใหญ่ทันสมัยพอประมาณเมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

สารานุกรม ส่วนใหญ่เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้ายแล้ว ใบ้ฐานะมีความทันสมัยมากนัก

หนังสือรายปี เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้ายแล้ว ปรากฏว่าหนังสือประเภทนี้

ไม่ค่อยทันสมัยมากนัก ห้องสมุดวิทยาลัทธิครูหลายแห่งมักจัดหนังสือประเภทนี้เป็นหนังสือธรรมดาให้ยืมออกได้

อักษรานุกรมชีวประวัติ ห้องสมุดส่วนใหญ่มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้น้อยมาก และ

ไม่ค่อยทันสมัย เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์ ห้องสมุดวิทยาลัทธิครูส่วนใหญ่มีหนังสืออ้างอิงประเภทนี้

น้อย เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้ายแล้วไม่ค่อยทันสมัยนัก

ทำเนียบนาม หนังสือประเภทนี้ห้องสมุดวิทยาลัทธิครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยมี ที่มีก็ทันสมัย

เป็นส่วนมากเมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

หนังสือคู่มือ หนังสืออ้างอิงประเภทนี้มีความทันสมัยปานกลาง เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์

ครั้งสุดท้าย

บรรณานุกรม หนังสือประเภทนี้เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้ายแล้ว มีความทันสมัยเป็นส่วนมาก

กรณีวารสารไทย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยทันสมัยมากนักเมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

สิ่งพิมพ์รัฐบาล และหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีความทันสมัย เมื่อเทียบกับปีที่พิมพ์ครั้งสุดท้าย

4. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

4.1 จากการสัมภาษณ์ว่าห้องสมุดวิทยาลัยครูทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดแยกหนังสืออ้างอิงไว้ต่างหากจากหนังสืออื่น และทำสัญลักษณ์ไว้เหนือเลขเรียกหนังสือ และส่วนใหญ่ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุด

4.2 ในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ทั้งห้องสมุดวิทยาลัยครู ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่ได้จัดแยกไว้ต่างหาก ผู้ให้บริการคือบรรณารักษ์ รองลงมาคือ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ นักเรียนช่วยงานห้องสมุด และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ

4.3 การใช้หนังสืออ้างอิงในการตอบคำถาม ปรากฏว่าหนังสืออ้างอิงที่ บรรณารักษ์ใช้ตอบคำถามมีมากน้อยตามลำดับดังนี้

อันดับ 1 คือ พจนานุกรม รองลงมาคือสารานุกรม หนังสืออ้างอิง ทางภูมิศาสตร์ หนังสือที่ใช้น้อยที่สุดคือหนังสือหาเนียบนาม

4.4 ในการให้บริการตอบคำถามเมื่อเทียบกับงานบริการด้านอื่น ๆ นั้น ยังเป็นที่แพร่หลายน้อย บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรวบรวมว่ามาถามหาฉบับที่มีอยู่บ้างไว้ ว่าความเหมาะสมจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบทเรียน

4.5 การแนะนำให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิงในการค้นคว้านั้น บรรณารักษ์ในห้องสมุดวิทยาลัยครูส่วนกลางแนะนำเป็นครั้งคราว ส่วนบรรณารักษ์ในห้องสมุด วิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคแนะนำบ่อย ๆ การแนะนำหนังสืออ้างอิงเล่มใหม่ ๆ ทั้งห้องสมุด วิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจัดทำเป็นครั้งคราว

4.6 ในการจัดทำบรรณารักษ์และจัดทำบรรณารักษารหัส ทั้งห้องสมุดวิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่ได้จัดทำเลย

4.7 ข้อคิดเห็นของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีดังนี้

4.7.1 ขาดตัวบุคคลที่จะดำเนินงานด้านนี้โดยเฉพาะ บรรณารักษ์
ค่อนข้างน้อย จึงไม่มีเวลาพอ

4.7.2 หนังสืออ้างอิงมีน้อย

อภิปรายผลเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงและบริการตอบคำถาม

ผลของการสำรวจหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครูนั้น จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออาจจะคลาดเคลื่อน เพราะบรรณารักษ์ไม่ได้รวบรวมรายชื่อหนังสือเอาไว้ และห้องสมุดบางแห่งก็ไม่มีบัตรรายการ การสำรวจจำนวนหนังสือจึงต้องใช้วิธีรวบรวมโดยลอกจากหนังสืออ้างอิงบนชั้น

จำนวนชื่อเรื่องของหนังสืออ้างอิงบางแห่งมีมากกว่า 500 ชื่อเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะหนังสือบางอย่าง เช่น หนังสือคู่มือครู ประมวลหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ และแนวการสอน **รายวิชา** บรรณารักษ์นำมาจัดเป็นหนังสืออ้างอิง ส่วนบางแห่งมีหนังสืออ้างอิงทั้งหมดเพียง 20 กว่าชื่อเรื่อง เป็นเพราะว่าบรรณารักษ์จัดหนังสือประเภทที่ควรจะเป็นหนังสืออ้างอิงไว้เป็นหนังสือธรรมดาที่หยิบยืม ฉะนั้นหนังสืออ้างอิงที่มีอยู่ในห้องสมุดวิทยาลัยครูจึงดูเหมือนว่าไม่ครบทุกประเภท

จากการศึกษาจำนวนชื่อเรื่องที่สอดคล้องกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมีนั้น แม้ห้องสมุดวิทยาลัยครูจะมีจำนวนชื่อเรื่องมากก็ตาม แต่เมื่อนำมาเทียบกับรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรจะมีแล้วมีน้อยนั้น บรรณารักษ์ก็ควรจัดหาหนังสือที่ยังไม่มีเข้าไว้ในห้องสมุด แต่เนื่องจากหนังสือที่จะใช้เป็นคู่มือในการเลือกหนังสืออ้างอิงมีน้อย และบรรณารักษ์ต้องทำงานมาก จึงไม่มีเวลาที่จะดำเนินงานด้านจัดหาหนังสืออ้างอิงที่ดีได้

ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับบริการตอบคำถาม เนื่องจากห้องสมุดส่วนใหญ่มีบรรณารักษ์คนเดียว ซึ่งต้องทำหน้าที่ทุกอย่างภายในห้องสมุดและต้องสอนทว ย จึงไม่มีเวลาพอที่จะทำงานด้านบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าใดอย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นงานต่าง ๆ ทางคานัน เช่น การจัดแยกบริการตอบคำถามออกเป็นแผนกหนึ่งต่างหากก็ไม่ได้จัดทำ การแนะนำให้ผู้ใช้รู้จักใช้หนังสืออ้างอิง การแนะนำหนังสืออ้างอิงใหม่ ๆ จึงทำได้เป็นครั้งคราว ส่วนการจัดทำบรรณานุกรม และการรวบรวมคำถามคำตอบนั้น บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำเลย ถ้าหากจะมีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์เพิ่มขึ้น ก็คงจะทำงานในคานันได้ดียิ่งขึ้น

จากการทำวิจัยครั้งนี้ ผลของการสำรวจลักษณะของการให้บริการกับจำนวนบุคลากรที่ให้บริการไม่สอดคล้องกัน (ดังในตาราง 38 และ 39) อาจเป็นเพราะว่าการตอบแบบสอบถามของบรรณารักษ์ไม่เพียงตรงพอ

ข้อเสนอแนะ

สำหรับบรรณารักษ์

1. บรรณารักษ์ของห้องสมุดวิทยาลัยครูแต่ละแห่งควรจะร่วมมือกันจัดทำบรรณานุกรมมาตรฐานสำหรับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดวิทยาลัยครู เพื่อจะได้ใช้เป็นคู่มือในการจัดหาหนังสืออ้างอิงที่ดีและทันสมัยเข้าไว้ในห้องสมุด
2. เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถาม ควรจะได้มีการปรับปรุงในคานันต่าง ๆ
 - 2.1 ควรจะมีการจัดทำบรรณานุกรมของหนังสือในแต่ละรายวิชา เพื่อจะได้เป็นคู่มือแก่ครูและนักเรียนในการค้นหาหนังสือในแต่ละหมวดวิชานั้น ๆ
 - 2.2 ควรจะมีการรวบรวมคำถามคำตอบที่ผู้ใช้ถามมา เพื่อจะได้เป็นคู่มือในการค้นหาคำตอบในคราวต่อ ๆ ไป
 - 2.3 ควรจะมีการแนะนำการใช้หนังสืออ้างอิงทั้งในและนอกห้องสมุด

ดังนี้

อยู่เสมอ

- 2.4 ควรจะได้จัดเพิ่มบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าโดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาการให้บริการตอบคำถามในแง่ของการให้บริการ และการใช้หนังสืออ้างอิงโดยละเอียดในวิทยาลัยครู เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปรับปรุงในการให้บริการตอบคำถามให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ควรจะได้มีการศึกษาคำถามคำตอบที่นักเรียนและครูถามมา แล้วรวบรวมทำเป็นกรณี เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการค้นหาคำตอบครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จิระวัฒน์ จักรพันธุ์, ม.ร.ว. บรรณานุกรมบาตรฐานสำหรับห้องสมุดวิทยาลัยครู โรงพิมพ์
บรรหาร 2503 , 92 หน้า.

ฉวีลักษณ์ ตากมัย การผลิตและการใช้หนังสืออ้างอิงของไทย วิทยานิพนธ์เพื่อรับปริญญาโท
อักษรศาสตร์ 2509, 345 หน้า.

ทวี มุขระโกษา และ ชลัช ลีะวนิช บรรณารักษศาสตร์ โรงพิมพ์ประเสริฐอักษร
2509, 312 หน้า.

นวนิตย์ อินทรามะ "ห้องสมุดกับสถาบันการศึกษาชั้นสูง" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
3 (7) : 18 กุมภาพันธ์ 2512.

แมนมาศ ขวจิต-และ สิริพันธ์ ช่างโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ เกษมบรรณกิจ 2511,
796 หน้า.

ดมุล รัตตากร การใช้ห้องสมุด สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2514, 194 หน้า.

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2510,
142 หน้า.

สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ "หนังสือบรรณานุกรมและวิธีรวบรวมบรรณานุกรม" วารสารห้องสมุด
4 (4) : 11 ตุลาคม พฤศจิกายน - ธันวาคม 2503.

ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม บรรณารักษศาสตร์ชุดครูประโยคมัธยม สภากรมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย 2513, นับจำนวนหน้าไม่ได้.

อนุกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์, คณะ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์ หน้า 206 แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 56 หน้า.

อัมพร จุลานนท์ "จุดประสงค์ของการเลือกหนังสือ" วารสารห้องสมุด 6 (1) 11 - 12
มกราคม - กุมภาพันธ์ 2505.

Boyd, Anne Morris, United States Government Publications, 3 rd ed., Wilson, New York, 1949, 627 pp.

Conat, Mabel L., "Detroit Public Library Surveys Reference Use", Library Journal, 72 : 1569 - 1572, November, 1947.

Cook, Margaret G., The New Library Key, Wilson, New York, 1956, 136 pp.

Dewey, Melvil, Dewey Decimal Classification and Relative Index, 17 th ed., Forest Press, Lake Placid Clup, New York, 1965, 2 v.

Ester, David E., "Government Publications in the Classes", College and Research Libraries, 2 (1) 78 January, 1959.

Hirshberg, Herbert S., and Melinat, Carl H., Subject Guide to United States Government Publications, American Library Association, Chicago, 1947, 228 pp.

Hutchins, Margaret, Introduction to Reference Works, McGraw Hill, New York, 1969.

Josey, E.J., "The Role of College Library Staff in Instruction in the Use of the Library", College and Research Libraries, 23(6). 492, November, 1962.

McQueen, Alexander, "Dictionary" in Collier's Encyclopedia, v.8, p. 193, Crowell - Collier, New York, 1962.

Nudge, Isadore Gilbert, Guide to Reference Books, p. 1, American Library Association, Chicago, 1936.

Nolon, John, "Reference Books We Need", Library Journal, LXXVII(8): 1542 - 1544, April, 1962.

Olsen, Humphrey A., "Building the Book Collection", Library Trend, 14(2) : 162, October, 1965.

Poole, Mary E., "What is Reference Work", Library Journal, LXXXV (8) 1522 - 1524, April, 1960.

- "Reference Books - Keys to Knowledge", in Compton's Pictured Encyclopedia, v.12 p. 122, Compton and Company, Chicago, 1960.
- Robert, A.D., Introduction to Reference Books, The Library Association Chaucer House, Nalet place 1949, 578 pp.
- Rockwood, Ruth, and Shores, Louis, "Research in Readers' Service", Library Trend, VI (2) : 162, October, 1957.
- Shores, Louis, Basic Reference Sources, American Library Association, Chicago, 1954, 378 pp.
- Smith, D.L., and Baxter, E.G., College Library Administration, Oxford University Press, London, 1965, 185 pp.
- Tinker, Chauncey B., "The Library", in On Going to College, p. 294, Oxford University Press, London, 1938.
- Watkins, David R., "Interpreting Reference Collections", Library Journal, LXXXVIII (1) 46 - 47, January, 1963.
- Winchell, Constance M., Guide to Reference Books, 8 th. ed., American Library Association, Chicago, 1967, 741 pp.

ភាគដង្ក

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

11 กุมภาพันธ์ 2514

เรียน บรรณารักษ์ที่เคารพ

ข้าพเจ้ากำลังทำปฏิญานพนธ์ เกี่ยวกับการสำรวจหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด
วิทยาลัยครูทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยนี้
จะมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง ถ้าได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือของท่านในการตอบคำถาม
ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง คำตอบของท่านข้าพเจ้าถือว่าเป็นสิ่งมีค่ายิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้
และข้าพเจ้าจะสงวนเป็นความลับที่สุด

ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เพ็ญจันทร์ ๑๒๕-๖

(นางสาว เพ็ญจันทร์ กิริขุมแสง)

นิสิตปริญญาโทสาขามรรณารักษศาสตร์

ตอนที่ 1. จำนวนหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด

โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือกตั้ง
ต่อไปนี้

1. ห้องสมุดวิทยาลัยครู	
2. หนังสืออ้างอิงภาษาไทยทั้งหมดมีประมาณ	ชื่อเรื่อง
3. หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษมีทั้งหมด	ชื่อเรื่อง
4. ท่านแบ่งหนังสืออ้างอิงออกเป็น ประเภท ได้แก่	

พจนานุกรม

สารานุกรม

หนังสือรายปี

อักษรานุกรมชีวประวัติ

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์

ทำเนียบนาม

หนังสือคู่มือ

บรรณานุกรม

ครรชนีวารสาร

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ (หมายถึงหนังสืออื่น ๆ ที่จัดไว้เป็นหนังสืออ้างอิง)

อื่น ๆ โปรดระบุ

5. จำนวนหนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดของท่าน

จำนวน

พจนานุกรม	ชื่อเรื่อง
สารานุกรม	ชื่อเรื่อง
หนังสือรายปี	ชื่อเรื่อง
อักษรานุกรมชีวประวัติ	ชื่อเรื่อง

จำนวน

หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์	ชื่อเรื่อง
คาเวียบนาม	ชื่อเรื่อง
หนังสือคู่มือ	ชื่อเรื่อง
บรรณานุกรม	ชื่อเรื่อง
ครรชนีวารสาร	ชื่อเรื่อง
สิ่งพิมพ์รัฐบาล	ชื่อเรื่อง
หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	ชื่อเรื่อง

ตอนที่ 2. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

โปรดเติมคำลงในช่องว่าง หรือขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือกดังต่อไปนี้

1. ท่านจัดหนังสืออ้างอิงไว้เป็นหมวดหนึ่งต่างหากหรือไม่

☐ จัด

☐ ไม่ได้จัด

2. ท่านได้ทำสัญลักษณ์ไว้เหนือเลขเรียกหนังสือบนสันหนังสืออ้างอิง เพื่อให้แตกต่างจากหนังสือธรรมดาหรือไม่

☐ ทำ

☐ ไม่ได้ทำ

3. ท่านจัดให้มีบริการยืมหนังสืออ้างอิงไปอ่านที่บ้านหรือไม่

☐ มีบริการให้ยืมออกนอกห้องสมุด

☐ ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

ถ้ามีบริการอื่น ให้เขียนครั้งละกี่เล่ม

☐ 1 เล่ม

☐ 2 เล่ม

☐ 3 เล่ม

☐ มากกว่า 4 เล่มขึ้นไป

อื่น ๆ โปรดระบุ

กำหนดเวลาที่ให้ยืม

☐ 1 วัน

☐ 3 วัน

☐ 5 วัน

☐ 7 วันขึ้นไป

อื่น ๆ โปรดระบุ

4. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ท่านได้จัดแยกไว้เป็นแผนกหนึ่งหรือไม่

☐ จัดแยกไว้ต่างหาก

☐ ไม่ได้จัดแยก

☐ ไม่มีบริการนี้

5. บริการนี้ใครเป็นผู้จัดทำ

☐ บรรณารักษ์

☐ ผู้ช่วยบรรณารักษ์

☐ เจ้าหน้าที่อื่น ๆ

☐ นักเรียนช่วยงานห้องสมุด

อื่น ๆ โปรดระบุ

6. มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับครูหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

๘

☐ กำลังคิดจะทำ

☐ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

7. มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

☐ กำลังคิดจะทำ

☐ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

8. ท่านเคยให้บริการตอบคำถามแก่นักเรียนหรือครูนอกห้องสมุดบ้างไหม

☐ เคยเสมอ

☐ ไม่เคยเลย

☐ นาน ๆ ครั้ง

9. ในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ท่านใช้หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ เหล่านี้
ตอบคำถามมากน้อยเพียงใด (โปรดจัดอันดับหนังสือที่ท่านใช้ในการตอบคำถามและช่วยการ
ค้นคว้า เรียงลำดับการใช้จากมากไปหาน้อย โดยใช้หมายเลข 1 แทนการใช้มากเป็น
อันดับ 1 หมายเลข 2 แทนการใช้มากเป็นอันดับ 2 และหมายเลข 3,4 แทนการใช้มาก
เป็นอันดับ 3,4 ฯลฯ ตามลำดับในช่อง ☐ หน้าข้อความนั้น)

☐ พจนานุกรม

☐ สารานุกรม

☐ หนังสือรายปี

☐ อักษรานุกรมชีวประวัติ

☐ หนังสืออ้างอิงทางภูมิศาสตร์

☐ นามานุกรม

☐ หนังสือคู่มือ

☐ บรรณานุกรม

☐ วรรณวิจารณ์สาร

- ☐ สิ่งพิมพ์รัฐบาล
- ☐ หนังสืออ้างอิงอื่น ๆ (หมายถึงหนังสืออื่น ๆ ที่จัดไว้เป็นหนังสืออ้างอิง)
10. วันหนึ่ง ๆ มีผู้รับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้ามากน้อยเพียงไร เมื่อเทียบกับ
บริการด้านอื่น ๆ
- ☐ น้อยที่สุด
- ☐ น้อย
- ☐ ปานกลาง
- ☐ มาก
- ☐ มากที่สุด
11. ท่านเคยประสบปัญหาในการตอบคำถามของผู้ใช้บริการบ้างหรือไม่ (หมายถึงไม่สามารถ
หาคำตอบได้ หรือคำตอบที่ได้ไม่เป็นที่พอใจผู้ถาม)
- ☐ เคยเสมอ
- ☐ นาน ๆ ครั้ง
- ☐ ไม่เคยเลย
12. ท่านได้รวบรวมคำตอบที่มีผู้ถามมาบ้างไหม
- ☐ รวบรวม
- ☐ ไม่ได้รวบรวม
13. คำถามที่มีผู้ถามมาส่วนมากเป็นเรื่องประเภทใด
- ☐ เรื่องเกี่ยวกับบทเรียน
- ☐ เรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก
- ☐ เรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป
- อื่น ๆ โปรดระบุ

- ✓ 14. มีการยืมหนังสือ เอกสาร ระหว่างห้องสมุดหรือสถาบันอื่น ๆ เพื่อใช้ในการตอบคำถามบ้างหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี

ถ้ามี มีมากน้อยเพียงใด

☐ น้อยที่สุด

☐ น้อย

☐ ปานกลาง

☐ มาก

☐ มากที่สุด

- ✓ 15. ท่านเคยแนะนำผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิงในการค้นคว้าบ่อยหรือไม่

☐ แนะนำบ่อย ๆ

☐ แนะนำเป็นครั้งคราว

☐ ไม่เคยแนะนำเลย

☐ แนะนำตอนปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่

- ✓ 16. ท่านเคยแนะนำหนังสืออ้างอิงเล่มใหม่ ๆ หรือเล่มที่มีประโยชน์ด้วยการทำป้ายโฆษณาหรือจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราว หรือทำรายชื่อนี้หนังสืออ้างอิงบ้างหรือไม่

☐ ทำเสมอ

☐ ทำเป็นครั้งคราว

☐ ไม่เคยทำเลย

- ✓ 17. ท่านได้จัดทำบรรณานุกรมเพื่อช่วยในการค้นคว้าวิจัย หรือทำรายงานบ้างหรือไม่

☐ ทำเสมอ

☐ ทำเป็นครั้งคราว

☐ ไม่ได้ทำเลย

18. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุดในการที่จะค้นคว้าหาความใหม่ ๆ ท่านได้จัดทำกรรณิการสารบ้างหรือไม่

☐ จัดทำกรรณิการสม่ำเสมอ

☐ จัดทำเป็นครั้งคราว

☐ ไม่ได้จัดทำเลย

อื่น ๆ โปรดระบุ

19. บริการตอบคำถามเป็นที่แพร่หลายแก่นักเรียนและครูมากน้อยเพียงไร

☐ น้อยที่สุด

☐ น้อย

☐ ปานกลาง

☐ มาก

☐ มากที่สุด

20. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า